

LAVEX

ROČNÍK XL
1 • 2013

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH • MANAŽMENT • MARKETING

Funitel Jasná:
High-Tech, ktorý udrie do očí

 Doppelmayr®

Dobyje vrchol!

Nový PistenBully 600 SCR

Vyšší výkon, menšia spotreba – najnovšia generácia vozidiel PistenBully 600 SCR.

- ⊕ výkon 455 PS
- ⊕ krútiaci moment 2 200 Nm
- ⊕ dotyková obrazovka
- ⊕ vyššia bezpečnosť
- ⊕ spĺňa normu výfukových plynov TIER 4i
- ⊕ 90 % zníženie emisií
- ⊕ možnosť diaľkovej diagnostiky
- ⊕ manažment skupinového ovládania
- ⊕ zmluva o údržbe
- ⊕ vyrobené v Nemecku

TERMONT s.r.o., Rakovo 180, 038 42 Příbovce, tel./fax: 043/4001 004, 4001 000
www.pistenbully.com

LAVEX info

Vydáva:

LAVEX, Lanovky a vleky, záujmové združenie na Slovensku, Liptovský Mikuláš
 e-mail: lavex@lavex.sk
 www.lavex.sk

Šéfredaktorka:

M. Štefaničková (tel.: 0903 165 032)

Redakčná rada:

Ing. M. Grešo – predseda
 členovia: JUDr. P. Brňák, PhD., M. Čerňanská, Ing. J. Gavalier, Ing. J. Hulla, Ing. D. Mikloš, M. Sumka, M. Štefaničková

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie:

LAVEX, M. Pišúta 5, 031 01 Liptovský Mikuláš
 tel.: 044 5520 460, 5621 682
 fax: 044 5522 017
 sekretariát: 0903 526 545
 revízní technici: 0903 527 545
 e-mail: lavexinfo@lanovsky.sk

Tlač a grafika

MB – POLYGRAF s. r. o.
 Lediny 42, 841 03 Bratislava
 www.lanovsky.sk

Ročné predplatné na 3 čísla:

9,00 € vrátane poštovného / členským organizáciám LAVEX-u a spolupracovníkom poskytujeme časopis bezplatne

Predajná cena časopisu: 2,80 €

Predajné miesta:

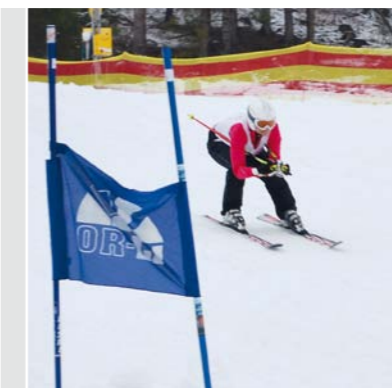
Kníhkupectvo LITERA,
 Nám. Osloboditeľov 30, Liptovský Mikuláš
 tel.: 044 5522 940
 Kníhkupectvo VEDA,
 Štefánikova 3, Bratislava
 (Pondelok-Piatok 10:00 – 17:30)
 tel.: 02 2092 0233
 Kníhkupectvo VEDA,
 Hornopotočná 23, Trnava
 (v priestoroch Trnavskej univerzity)
 tel.: 0902 917 010
 Informačné centrum
 Nám. mieru 1, 031 01 Liptovský Mikuláš
 tel.: 044 5522 418
 Informačné centrum
 Andreja Kmeťa 22, 036 01 Martin
 tel.: 043 4238 776

Elektronická verzia časopisu:

<http://lavexinfo.lanovsky.sk/>

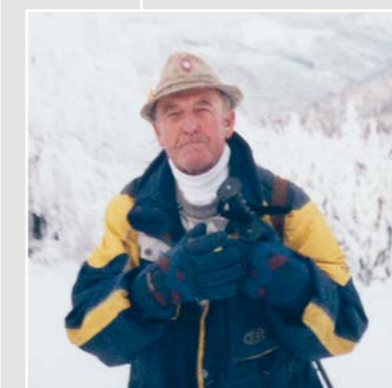
Reklamné strany neprešli jazykovou úpravou v redakcii. Redakcia ani vydavateľ nezodpovedajú za kvalitu, či grafické spracovanie hotovej inzercie a dodaných reklamných článkov.

ISSN č. 1336-1953
 Evidenčné číslo MK SR – EV 3893/09
 Číslo vydané v marci 2013

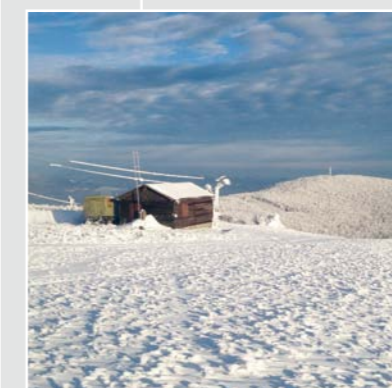
8

Jubilejný XXX. ročník pretekov lanokárov a vlekárov

11

Náš jubilant – Milan TOMAN

30

Lyžiarske stredisko Veľká Javorina

Príhovor	2
Náš hosť	3
Z činnosti združenia	5
Školenie vodičov snežných pásových vozidiel	5
Školenia pracovníkov s elektrotechnickou kvalifikáciou	5
Ako vykonávať záťažové skúšky lanových dráh?	6
Zasadalo Predstavenstvo a dozorná rada LAVEXu	7
Jubilejný XXX. ročník pretekov lanokárov a vlekárov	8
Náš jubilant	11
Oznamy a informácie	12
3. valné zhromaždenie ZCR SR	12
Konferencia „História a súčasnosť lyžovania v Turci“	13
ITF Slovakiatour 2013	14
Lanokári, ako ich nepoznáme	18
Lanové dráhy	
Doppelmayr	20
Leitner	22
Snežné pásové vozidlá	
Prinoth	24
Kässbohrer – Termont	26
Zasnežovacie systémy	
TechnoAlpin	27
MND – Snowstar	28
Zo života našich stredísk	
LS Veľká Javorina	30
Novinka od Sitour	32

Inzerenti čísla:

TECHNOALPIN str. 2
 SNOW PARADISE (kupón) str. 14
 LEITNER str. 16-17
 PAVČINA LEHOTA (kupón) str. 23

DOPPELMAYR obálka str. 1
 KÄSSBOHRER obálka str. 2
 AUTORASTER obálka str. 3
 MND obálka str. 4
 PRINOTH obálka str. 4

Garantujeme sneh!

Bude trinástka výnimočne priaznivá?

Trinástku považujú mnohí za zlé a nepriaznivé číslo, ale začiatok roka 2013 bol pre lanovú dopravu na Slovensku priaznivý. Takmer celé Slovensko malo krásnu bielu perinu, hoci na mnohých miestach len veľmi tenkú, snehu však postupne pribúdalo. Došli potešujúce správy o spoločnej kandidatúre Slovenska s Poľskom na ZOH 2022. Bude tretí pokus Slovenska konečne úspešný? Dominantou však bolo obnovenie lanovkovej trasy prepájajúcej cez masív Chopka dve nízkotatranské doliny – Demänovskú na severe a Bystriansku na juhu. Potešiteľné je najmä prepojenie Chopka, ktoré lyžiarom, turistom i celému cestovnému ruchu, žiaľ, roky chýbalo. Významným prínosom pre lanovú dopravu i celý cestovný ruch sú však aj tri nové lanové dopravné zariadenia. Je to kabínková lanovka medzi hotelom Kosodrevina a Chopkom na juhu a najmodernejšia

lanovka FUNITEL spolu s atypickým šikmým výťahom Twinliner na severe. Osobitne je potešujúce, že na vrch Chopka, ktorého horná časť severného svahu patrí medzi najveternejšie lokality na Slovensku, bude lyžiarov a turistov vozit' systém DMC (Double mono cable), keď sú kabíny zavesené na dvoch paralelných lanách, preto je tento systém z hľadiska silných vetrov najbezpečnejší. Lyžiarska a turistická obec iste uvítajú, že FUNITEL bude vyvážať záujemcov už zo Záhradiek a vyvezie ich až na vrchol Chopka. Investor však pamätal aj na prístup lyžiarov z centra Jasnej, z Bielej púte. Z lokality Koliessko ich na sedielko Priehyba k nástupnej stanici FUNITELU dopraví u nás zatiaľ neznámy, ale praktický šikmý výťah. Verme, že január nebude jediný priaznivý mesiac a že tisícky lyžiarov budú využívať radosti až do jarných mesiacov. Začiatkom roka ožilo aj veľa malých lyžiarskych stredísk v nižších polohách, ba aj mnohé malé vleky „za humnami“ podhorských a horských dedín. Je to pozitívne pre zdravie mládeže, keď ich sneh a vleky vyťahnu od počítačov a kníh na zdravý horský vzduch, aby si tu vychutnávali radosť z pohybu a troška sa aj fyzicky namáhali.

Aj to je jeden, žiaľ, nedocenený prínos lanoviek a lyžiarskych vlekov.

Zásadný význam má však lanová doprava pre cestovný ruch. V krajinách ako Rakúsko a Švajčiarsko, ktoré tiež nemajú more, predstavujú príjmy zo zimného cestovného ruchu rozhodujúcu časť celoročných príjmov.

A tak aj Slovensko s desiatkami lanoviek a najmä takmer tisíckou vlekov a s rozsiahlym ubytovacím zázemím, predstavuje v tomto smere nedostatočne využitý potenciál. Veď obvykle týždenné ale aj víkendové lyžiarske pobyty prinášajú tržby nielen pre lanovú dopravu, ale aj pre ubytovacie a stravovacie zariadenia a pre mnohé doplnkové služby.

Preto patrí lyžovanie medzi najefektívnejšie segmenty cestovného ruchu. Slovensko situované medzi rovinatú krajinu a s dlhými hranicami s Poľskom a Maďarskom, má výborné podmienky na získanie podstatne vyššieho počtu milovníkov zimných športov a zasneženej prírody. A krátke vzdialenosti k slovenským lyžiarskym strediskám nie sú problémom ani pre víkendové zájazdy. A tu majú svoj význam aj malé strediská v pohraničí. Veď často aj malý lyžiarsky vlek na peknom svahu uspokojí deti, mládež i začiatokníkov. Lanová doprava má svoj význam aj z hľadiska zamestnanosti, ktorá je dlhodobým problémom Slovenska. Veď zariadenia lanovej dopravy sú situované väčšinou v horských a podhorských regiónoch, kde sú pracovné možnosti veľmi obmedzené. Lyžiarsky vlek predstavuje síce iba niekoľko sezónnych zamestnancov, ale treba vidieť, že na vlek sa nabaľuje celý rad rôznych služieb. Veď aj malé stredisko musí mať v blízkosti možnosti ubytovania, stravovania, ale aj servis, požičovňu, úschovňu, lyžiarsku či záchrannú službu a najmä detskú lyžiarsku škôlku alebo aspoň pár lyžiarskych cvičiteľov. Preto možno objektívne konštatovať, že lanovka či lyžiarsky vlek sú iniciátorom a motorom rozvoja danej lokality či celého regiónu. Osobne verím, že Slovensko prekoná problémy svetovej krízy, čo mu umožní upraviť daňové a odvodové zaťaženie služieb cestovného ruchu na Slovensku tak, aby boli konkurencieschopné najmä so susednými štátmi. Tým by sa obnovil rozvoj cestovného ruchu tak, aby bol aj u nás, obdobne ako v iných štátoch bez mora, významnou časťou celého hospodárstva štátu.

Ing. Ivan Sutóris

Náš hosť

Do rubriky Náš hosť sme v tomto čísle oslovili dlhoročného šéfa lyžiarskeho strediska Tatranská Lomnica a Hrebienok Ing. Dušana Slavkovského, ktorý od roku 2011 vykonáva funkciu riaditeľa horských stredísk Tatranská Lomnica, Štrbské Pleso a Chopok. Keďže v závere roku 2012 na Chopku pribudli dve unikátne lanovky, položili sme mu niekoľko otázok.

* Riadiť tri veľké lyžiarske strediská, navyše, ak sú od seba vzdialené niekoľko desiatok kilometrov, musí byť dosť náročné. Ako sa to vôbec dá zvládnuť?

- Je to predovšetkým iné ako riadiť jedno stredisko, v ktorom som začínal, ktoré dôkladne poznám, poznám históriu, podmienky, vzťahy, kde som bol dennodenne.

Pre mňa bolo najťažšie odosobniť sa od naviazanosti na Tatranskú Lomnicu, prestať sa venovať detailom, každodennej operatívnej a začať vnímať všetky naše strediská rovnako. Musím sa priznať, že ešte stále s tým mám trochu problém a akosi zo zvyku viac zasahujem do riadenia kolegov v Tatranskej Lomnici, ktorý po mne funkciu riaditeľa prevzal.

Všetky strediská TMR už skôr existovali ako samostatné, funkčné a postupom času sme vytvorili kvalitné tímy ľudí na čele ktorých v súčasnosti stoja skúsení riaditelia technicky zdatní, znali miestnych podmienok a pomerov. Vďaka týmto ľuďom je moja úloha ľahšie zvládnuteľná a vzdialenosť medzi strediskami v tomto prípade nehrá významnú úlohu. Postupom času sa viac a viac orientujem, poznávam podmienky, problémy, stretávam sa s ľuďmi od ktorých čerpám cenne informácie pre svoju prácu, pre svoje rozhodnutia. Každé stredisko bolo a ešte stále je iné či už po stránke rozlohy, polohy, technickej vybavenosti a predovšetkým pracovných kolektívov. Jedna z mojich úloh, ktorá je veľmi zaujímavá, ale na druhej strane veľmi zodpovedná, je podieľať sa na strategických investičných rozhodnutiach. Dovolím si neskromne poznamenať, že je asi malo ľudí na Slovensku, v Čechách a v Poľsku,

ktorí by si nevšimli zásadné zmeny, ktoré sa za posledné roky udiali v našich strediskách. Úloha, ktorá nie je na prvý pohľad tak viditeľná, je práca s ľuďmi - spájanie pracovných kolektívov v rámci strediska z lanovkárskych branže so zamestnancami ostatných služieb. Nie je to tak jednoduché ako sa na prvý pohľad zdá, nehovoriac o medzistrediskovom súperení.

To všetko sú výzvy, ktoré mňa osobne posúvajú dopredu a verím, že prostredníctvom mojej práce posúvajú správnym smerom aj kvalitu nami poskytovaných služieb.

Ing. Dušan Slavkovský

* Nakoľko spomenuté strediská patria k TOP strediskám Slovenska, očakáva sa od prevádzkovateľa vysoká úroveň kvality služieb, čo má priamy súvis

s kvalitou personálu. Ako u vás funguje výber a systém vzdelávania odborného personálu pre jednotlivé funkcie v súlade s požiadavkami legislatívy?

- Strediská vo Vysokých Tatrách boli známe vysokou návštevnosťou predovšetkým počas letnej sezóny a väčšina dopravných zariadení mala charakter celosezónnej prevádzky. Z toho dôvodu bol počet zamestnancov veľmi podobný v zime aj v lete. Nízke Tatry majú naopak silnú zimnú prevádzku s veľkým množstvom sezónnych zamestnancov. Vysoké Tatry sa vďaka investíciám do dopravných zariadení stali lyžiarskym strediskom a taktiež vďaka investíciám sa návštevnosť v Nízkych Tatrách zásadne zmení aj v lete. Celoročné prevádzky tak zaručujú stabilnejší a skúsenejší personál. Časy, kedy na lanové dráhy boli prijímaní zamestnanci bez technického vzdelania sú dávno preč. Dnes na pracovné pozície vyberáme zamestnancov len na základe ukončeného stredoškolského vzdelania strojníckeho alebo elektrotechnického zamerania. Pred zaradením do prevádzky každý z nich absolvuje presne určenú dĺžku zaškolenia a samozrejme skúšky. Našou veľkou výhodou je, že v našom portfóliu sa nachádzajú takmer všetky druhy dopravných zariadení a tak novoprijatí zamestnanci môžu vopred absolvovať zaškolenie v prevádzke na niektorom z nich. Taktiež pri výstavbe nových zariadení prijímame zamestnancov tak, aby absolvovali prax a nadobudli dokonalé znalosti už pri montáži technológií. Mnohí naši zamestnanci majú oprávnenie na obsluhu a údržbu viacerých typov lanových dráh a tak pri sezónnych

TECHNOALPIN®
snow experts

www.technoalpin.com

zariadeniach pozície vedúcich prevádzok a operátorov zastávajú skúsení zamestnanci.

Okrem technickej a odbornej prípravy sa venujeme aj rôznym druhom školení a tréningov v oblasti komunikácie a vzťahu k zákazníkom. Postupne sa nám darí stabilizovať aj kolektív sezónnych zamestnancov, k čomu veľmi napomáha zaujímavá ponuka benefitov, ktoré naša spoločnosť poskytuje.

* Môžete nám bližšie popísať rozhodnutie TMR budovať na Chopku Funitel a na Juhu 15-miestnu kabínovú lanovku? Aké bude ich prepojenie a hlavné technické parametre?

- To, že chceme v určitej postupnosti našich investícií dosiahnuť opätovné prepojenie severnej a južnej strany Chopku, nám bolo vopred jasné. Náročnejšie rozhodovanie spočívalo vo výbere trás, nástupných miest a predovšetkým typu technológií, ktoré by v súčasných poveternostných podmienkach spoľahlivo dokázali zabezpečiť prepravu na vrchol z obidvoch smerov. Na jednej strane sme hľadali technológie maximálne odolné silnému vetru, avšak na druhej strane váh ležala aj primeraná výška investičných nákladov. Z tohto dôvodu padlo konečné rozhodnutie na vybudovanie rôznych dopravných systémov z oboch strán, ktoré budú ústiť na vrchole Chopku v spoločnej stanici. Úmyselne hovorím budú, nakoľko definitívnu podobu vrcholovej stanice s reštauráciou a ďalšími službami získa budova až v priebehu roka 2013. Funitel je v súčasnosti technológia vo svete vyskúšaná a niet pochýb o jej veternej odolnosti. V prípade 15-miestnej kabínovej lanovky, je to prvá technológia s týmto typom vozňov, ktoré firma CWA vyvinula na základe našej požiadavky. Pri výbere tejto technológie taktiež zohrávali rozhodujúcu úlohu podmienky bezpečnosti pri prevádzke za silného vetra. Stabilita systému a samotná tuhosť sústavy je v tomto

pripade dosiahnutá vyšším počtom pomerne nízkych podpier, relatívne vysokou hmotnosťou prázdnych vozňov a zdvojeným spínacím aparátom. V budúcnosti plánujeme vybudovať rovnaký dopravný systém aj v úseku Krupová – Kosodrevina a tak vytvoriť nosný systém takpovediac z parkoviska až na Chopok.

* Predpokladá sa, že po uvedení nových lanoviek na Chopku do prevádzky sa podstatne vylepšia možnosti lyžovania na obidvoch stranách Chopku, ale aj zvýšenie rizík vzniku úrazov menej skúsených lyžiarov. Ako ste pripravení na očakávaný nárast lyžiarov v tejto sezóne a na zaistenie ich bezpečnosti?

- Uvedomujeme si, že prepojenie obidvoch strán Chopku je zásadnou zmenou v ponímaní strediska ako celku čo do kvality, počtu a dĺžky jazdových tratí. Orientácia v tak rozsiahlom stredisku je zásadnou vecou, a tak sme tejto oblasti venovali aj patričnú pozornosť. V nástupných miestach pri pokladniach sú umiestnené nové elektronické mapy strediska po prvýkrát v spoločnom ponímaní severu aj juhu. Multimediálne brány nad turniketmi pri nástupe na každej lanovej dráhe, veľkoplošné led obrazovky, množstvo monitorov v gastroprevádzkach, meteostanice na rôznych miestach v stredisku, to všetko sú zariadenia, ktoré dokážeme snímať a ovládať z jedného miesta a zobrazovať tak na nich všetky potrebné aktuálne informácie. Jednotlivé jazdové trate boli vybavené novým značením pre zreteľnú orientáciu. Vybuvovali sme kilometre pevných snehových zábran, ktoré okrem úlohy zadržiavania snehu v hornej časti Chopku vymedzujú koridor jazdovky, a tak jednoznačne zabraňujú vstupu do nebezpečného terénu, zároveň máme k dispozícii množstvo prenosných oplotení a tyčí na vyznačenie hraníc pohybu lyžiarov a nebezpečných miest. V prípade úrazu na značených lyžiarskych tratiach sa o lyžiarov

postarajú profesionálni záchranári Horskej záchranej služby.

* Lyžiarske strediská v prevádzke spoločnosti TMR a. s. sú marketingovo prepojené aj s lyžiarskymi strediskami Park snow Donovaly, Ski Park Ružomberok, Snow Paradise Veľká Rača a Free Time Zone Vrátna. Do akej miery to lyžiari využívali už v predchádzajúcej sezóne?

- Mame spoločný produkt pod názvom Slovakia Super Skipas. Lyžiari, ktorí si zakúpia celosezónny skipas, resp. skipasy na 10 alebo 15 dní zo sezóny, ich môžu využiť v ktoromkoľvek z týchto stredísk. Toto je jeden zo spôsobov, ktorým chceme zvýšiť záujem a atraktivnosť ponuky lyžovania v známych slovenských lyžiarskych strediskách za dostupnú cenu. Minuloročná skúsenosť potvrdzuje, že ozajstní lyžiari tuto možnosť využívajú. Spoločne prelyžovali v strediskách takmer 6 000 osobodní.

* Spoločnosť TMR a. s., už túto zimu bude prevádzkovať aj najvýznamnejšie české lyžiarske stredisko Špindlerov Mlyn. Predpokladáte, že vznikne nejaká forma spolupráce s týmto strediskom?

- Špindlerov Mlyn bude túto sezónu po prvýkrát pod našim riadením, stáva sa takpovediac súčasťou TMR a naše aktivity sa presunuli aj za hranice Slovenska. Už v tejto sezóne budeme prepojením marketingovo a aj niektorými produktmi. Upravili sme skladbu cenníka strediska Špindlerov Mlyn tak, aby bolo možné využívanie niektorých typov skipasov aj vo vybraných slovenských strediskách. Skipasy celosezónny, 10 alebo 15 dní zo sezóny budú môcť návštevníci Špindlerovho Mlyna využívať aj na Slovensku v strediskách zaradených do produktu Slovakia Super Skipas.

Pripravil: J. Hulla

Z činnosti združenia

Školenie vodičov snežných pásových vozidiel

Začiatok zimnej sezóny 2012/13 bol v znamení zvýšeného záujmu prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk o odbornú prípravu pracovníkov stredísk na niektoré profesie. Najvýraznejšie sa to prejavilo u vodičov na obsluhu snežných skútrov a snežných pásových vozidiel. Dôvodom bolo ukončenie doby platnosti odbornej spôsobilosti na obsluhu týchto vozidiel u starších vodičov, ktorá je stanovená na dobu päť rokov a tiež

značný záujem o vyšskolenie nových vodičov. Keďže školenie sa vykonáva osobitne pre vodičov snežných skútrov a osobitne pre vodičov pásových vozidiel na úpravu svahov, zrealizoval LAVEX v závere roka 2012 štyri kurzy týchto školení – dva kurzy pre vodičov snežných skútrov, na ktorých sa zúčastnilo celkom 114 účastníkov a dva kurzy pre vodičov snežných pásových vozidiel, ktorých sa zúčastnilo 72 účastníkov. Cieľom týchto školení je predovšetkým oboznámiť vodičov so správnym zaobchádzaním s vozidlom ako pracovným strojom pri vykonávaní určenej pracovnej činnosti a upozorniť ich na možné

nebezpečenstvá pri výkone tých pracovných činností, pri ktorých hrozí zvýšené nebezpečenstvo ohrozenia zdravia osôb či majetku. Súčasťou školenia je však aj problematika ochrany životného prostredia pri nasadení týchto vozidiel v teréne, zaobchádzanie s horľavými kvapalinami (pri ich prečerpávaní a skladovaní) a poskytovanie prvej pomoci pri úrazoch, omrzlinách a podchladení, s čím sa na lyžiarskych svahoch vodiči môžu stretnúť. Nové informácie v rámci školení sa opierali o zmenu legislatívy v oblasti prevádzky motorových vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách – zák.č.725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách, ktorý upravuje podmienky prevádzky tzv. zvláštnych vozidiel.

Zvláštne vozidlá sú v zmysle zákona motorové vozidlá (teda aj snežné skútre a snežné pásové vozidlá na úpravu tratí) vyrobené na iné účely než na prevádzku na pozemných komunikáciách, ale ktoré po splnení ustanovených podmienok možno schváliť na prevádzku v premávke na pozemných komunikáciách. Z uvedeného

Vodiči snežných pásových vozidiel na pravidelnom školení

vyplýva, že v prípade, ak je snežný skúter súčasťou cestnej premávky (tým sa rozumie užívanie ciest, miestnych komunikácií a účelových komunikácií), musí spĺňať podmienky na prevádzku, t.j. mať vystavený technický preukaz alebo technické osvedčenie o spôsobilosti na prevádzku v cestnej premávke a mať pridelené evidenčné číslo. Vodič zvláštného motorového vozidla musí mať príslušné vodičské oprávnenie – konkrétne oprávnenie skupiny T. Nakoľko medzi účastníkmi školení boli aj pracovníci prevádzkovateľov snežných pásových vozidiel, ktorí neprevádzkujú lyžiarske strediská – napr. energetici, ktorí sa bežne pohybujú s týmito vozidlami po cestných komunikáciách, venovala sa tejto téme zvýšená pozornosť.

M. Grešo

Školenia pracovníkov s elektrotechnickou kvalifikáciou

**30. – 31. október 2012
Hotel BYSTRINA – Demänovská Dolina**

V závere októbra 2012 sa v Hoteli Bystrina v Demänovskej Doline zišli elektrikári - elektroúdržbári lanových dráh ale aj iných elektrických zariadení na pravidelnom školení a skúškach, ktoré organizuje LAVEX, s cieľom získania, resp. predĺženia si odbornej spôsobilosti v elektrotechnike - elektrotechnickej kvalifikácie pre prácu na elektrickom zariadení lanových dráh ako činnosť na UTZ elektrických podľa § 24, 25, 26 Vyhlášky MDPaT SR č. 205/2010 Z. z. a súčasne aj pre činnosť na elektrických zariadeniach podľa § 22 a § 23 Vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. Podľa vyššie citovaných predpisov ide o odbornú spôsobilosť pracovníkov

z vyššou kvalifikáciou Elektrotechnika, Samostatného elektrotechnika a Elektrotechnika na riadenie činnosti alebo riadenie prevádzky, ktorí môžu vykonávať činnosť na UTZ elektrických v rozsahu napätí do 1 000 V striedavých a 1 500 V jednosmerných v objektoch bez nebezpečenstva výbuchu.

Tieto školenia organizuje LAVEX v rámci poskytovaných služieb členom združenia a ďalším záujemcom podľa aktuálne platnej legislatívy už vyše 40 rokov. O podmienkach získania poverenia pre LAVEX na overovania odbornej spôsobilosti pracovníkov podľa platnej legislatívy sme písali v predchádzajúcich číslach časopisu. Osobitosťou tohto školenia bola skutočnosť, že sa na tomto školení

uzavrela etapa školení v zmysle predpisu, ktorým bola Úprava FMD č. 19 022/78 Zb. (VDč.33/1978) podľa ktorej mali vydané doklady práve terajší účastníci školenia. Bolo by dobré a prajem novoprijatej Vyhláške MDPaT SR č. 205/2010 Z. z. taktiež aspoň takú dlhú platnosť, ako to bolo u predchádzajúceho predpisu, ktorý táto Vyhláška v roku 2010 nahradila. Po tomto školení je teoreticky možné konštatovať, že na Slovensku v súčasnosti majú všetci elektroúdržbári lanových dráh odbornú spôsobilosť už podľa nových predpisov. Program a priebeh školenia bol podobný ako v predchádzajúcich rokoch, tento spôsob už máme osvedčený s tým, že v prvý deň sú vždy účastníci v rámci prednášok zoznámení s novými predpismi a technickými normami, platnými pre elektrické zariadenie či už pre samotné LD alebo ostatné EZ. Je zopakovaná základná teória elektrických ochrán –

ochrán pred zásahom elektrickým prúdom či ochrán pred zásahom blesku. Hovorí sa o zabezpečovacích zariadeniach LD, pohonoch, elektrodokumentácii, meracích prístrojoch a elektrických náradiach, na ktorých sú vykonávané revízie. Zaoberáme sa druhmi káblov a vodičov, rôznymi elektroinštaláciami a samotnými spôsobmi vykonávania elektroinštalácií. Diskutuje sa o rôznych poruchách elektrických zariadení vyskytujúcich sa v praxi samotných účastníkov školenia, konzultuje sa vznik poruchy, jej vyhľadanie, čo je niekedy náročné a tiež spôsob ich odstránenia. Druhý deň školenia je vždy dňom skúšok, ktoré pozostávajú z písomných testov a ústnej skúšky. Vážnosť a dôležitosť

Ako vykonávať záťažové skúšky lanových dráh?

Bezpečnosť prevádzky lanových dráh vždy závisela od správnej funkcie a spoľahlivosti jednotlivých brzd lanovej dráhy, či už bola ich činnosť aktivovaná zabezpečovacím zariadením, alebo obsluhou lanovej dráhy. Skúšku brzd skúšobným bremenom (tzv. záťažovú skúšku) v minulosti predpisoval výrobca lanovej dráhy v pokynoch pre obsluhu, údržbu a skúšanie lanovej dráhy. Od roku 2010 je táto povinnosť upravená aj vo Vyhl. č. 205/2010 Z. z. o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a STN EN 1709 Kontroly pred uvedením do prevádzky, údržba, prevádzkové kontroly a skúšky. S cieľom optimalizovať spôsob vykonávania predpísanej kontroly brzd lanových dráh rôzneho typu, veku a pod. záťažovou skúškou, sa uskutočnilo vo februári 2013 na sekretariáte LAVEXu pracovné stretnutie zástupcov výrobcov lanových dráh, prevádzkovateľov a revízných technikov lanových dráh. Riaditeľ LAVEXu na úvod vysvetlil dôvody, prečo je potrebné vypočítať si názory a stanoviská výrobcov lanoviek, ako aj názory prevádzkovateľov a revízných technikov, ktorí majú výkon predmetnej skúšky overovať v rámci revíznej skúšky zariadenia. Rozhodujúcim by mal byť taký postup výkonu predmetnej skúšky, ktorý reálne overí stav brzdových systémov

týchto skúšok bola zdôraznená aj účasťou zástupcu ÚRŽD, povereného výkonom štátneho dozoru, ktorý overuje dodržiavanie podmienok stanovených v poverení. Na tomto školení bola teda kontrolovaná samotná činnosť a postup LAVEXu pri overovaní odbornej spôsobilosti. Tohtoročných skúšok sa zúčastnilo 28 účastníkov z 9 organizácií. Skúšky absolvovali všetci účastníci s vyhovujúcim výsledkom. Na základe úspešného vykonania skúšok boli účastníkom vydané príslušné doklady - väčšine boli vydané dve osvedčenia, nakoľko univerzálnosťou združenia LAVEX je to, že má oprávnenie na overovanie odbornej spôsobilosti podľa Vyhlášky MDPaT SR č. 205/2010 Z. z.

Účastníci školenia elektrikárov lanových dráh

a zároveň aj podľa Vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. Obe vydané osvedčenia majú podľa týchto predpisov už 5 ročnú platnosť.

P. Grieš

dôležitých bezpečnostných komponentov lanovej dráhy. Na základe zistených skutočností počas doterajšieho výkonu uvedených skúšok možno konštatovať, že vykonávanie týchto skúšok má veľké opodstatnenie. Pre zníženie náročnosti organizačného zabezpečenia prevádzkovateľom lanovej dráhy je možnosť vykonávať tieto skúšky nielen klasicky – skúšobným bremenom, ale aj simuláciou stavu záťaže v riadiacich obvodoch lanovej dráhy nainštalovaním vhodného softvéru. K rozsahu vykonávania záťažových skúšok lanových dráh pre overenie stavu brzd sa jednohlasne zástupcovia výrobcov vyjadrili, že nemá opodstatnenie vykonávať tieto skúšky v takom rozsahu, ako sa vykonávajú pri uvádzaní lanovej dráhy do prevádzky (v rámci komplexného vyskúšania), ale každý výrobca by mal dodať interným listom rozsah a postupnosť krokov vykonania skúšky, ako aj spôsob – metódu vyhodnotenia. V diskusii sa prítomní venovali aj účasti revízneho technika pri vykonávaní záťažovej skúšky lanovej dráhy, ako to vyplýva z § 13 Vyhl. č. 205/2010 Z. z., nakoľko táto skúška je súčasne overením stavu dopravného a zdvíhacieho zariadenia počas revíznej skúšky. Nakoľko sa pri záťažovej skúške overuje aj funkcia riadiacich a zabezpečovacích obvodov a ďalších zariadení, prítomnosť revízneho technika je opodstatnená, konštatovali prítomní.

M. G.

Zasadalo Predstavenstvo a dozorná rada LAVEXu

Pri príležitosti konania jubilejného XXX. ročníka pretekov lanovkárov a vlekárov v lyžiarskom stredisku Javorovica v Liptovskom Jáne sa zišli členovia predstavenstva a dozornej rady záujmového združenia na riadnom zasadnutí, aby prerokovali a schválili hospodárske výsledky združenia za rok 2012 a posúdili možnosti programového zabezpečenia Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktoré sa konajú v októbri tohto roku. Zasadnutie otvoril a prítomných členov privítal predseda predstavenstva LAVEXu Ing. Ján Gavalier, ktorý potom odovzdal slovo riaditeľovi združenia ku kontrole uznesení.

Ten uviedol podrobnú informáciu k stavu prác na novelizácii zákona č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranej službe v súvislosti s pracovným rokovaním zástupcov prevádzkovateľov stredísk, Horskej záchranej služby a Ministerstva vnútra SR dňa 14. februára 2013 na Donovaloch. Nakoľko zo záverov uvedeného stretnutia vyplývalo, že cieľom zmeny zákona je predovšetkým posilnenie právomocí Horskej záchranej služby, ako to vyplýva aj zo zdôvodnenia MV SR – navrhovanými zmenami sú najmä: úprava a rozšírenie úloh príslušníkov Horskej záchranej služby, výkon kontrolnej činnosti na udržanie bezpečného prostredia v horských oblastiach a na lyžiarskych tratiach, povinnosti osôb na lyžiarskej trati, vymáhanie pohľadávok štátu, ktoré vznikli nezaplatením nákladov spojených s výkonom záchranej činnosti alebo s pátraním a nezaplatením pokuty uloženej v blokovom konaní, úprava dozoru nad dodržiavaním ustanovení zákona o Horskej záchranej službe, opatrenia na zvýšenie bezpečnosti v horských oblastiach a na lyžiarskych tratiach, ako aj odstránenie formálnych chýb v zákone. Je potrebné v záujme ochrany práv prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk venovať tejto problematike náležitú pozornosť. Za tým účelom riaditeľ LAVEXu zaslal list štátnemu tajomníkovi Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Ing. Františkovi Palkovi, ktorý riadi sekciu CR,

so žiadosťou o osobnú angažovanosť pri pripomienkovom konaní k zákonu a presadzovanie pripomienok, ktoré mu budú zaslané od prevádzkovateľov stredísk. Zároveň sekretariát LAVEXu zvolá zasadnutie technicko-legislatívnej komisie, ktorá posúdi existujúci stav a pripraví koncepčný návrh riešenia označovania, zabezpečovania a záchrany na lyžiarskych tratiach z pohľadu možnosti prevádzkovateľov stredísk. K ostatným uzneseniam, prijatým na rokovaní predstavenstva a dozornej rady LAVEXu dňa 13.9.2012 konštatoval riaditeľ združenia ich splnenie.

V ďalšom bode programu bola podaná informácia o výsledkoch hospodárenia sekretariátu združenia v roku 2012. Vo výnosovej časti, kde bol dosiahnutý objem finančných prostriedkov vo výške 134 370 €, riaditeľ združenia poukázal na nárast tržieb za revízie a skúšky lanoviek a lyžiarskych vlekov, ale zároveň na pokles tržieb za odborné školenia. Pokles tržieb bol zaznamenaný aj za prijatú reklamu v odbornom časopise LAVEX info, čo bolo spôsobené odstúpením dvoch dlhoročných zahraničných inzerentov, čím sa následne znížil počet vydaní časopisu zo štyroch na tri vydania. Náklady boli čerpané vo výške 137 098 €, v čom sú započítané aj odpisy nedobytných pohľadávok vo výške 3 513 €. Tým bol dosiahnutý záporný hospodársky výsledok 2 727 €. Predseda dozornej rady LAVEXu vo svojej správe uviedol, že účtovná závierka za rok 2012 bola predložená na posúdenie, pričom dozorná rada konštatovala, že účtovná závierka aj vedenie účtovania za rok 2012 boli vykonané v súlade s platnými daňovými zákonmi a zákone o účtovníctve.

Krátku informáciu podal riaditeľ LAVEXu k príprave a zabezpečeniu XXX. ročníka pretekov lanovkárov a vlekárov. Aj napriek počiatocným ťažkostiam sa podarilo technicky aj organizačne pripraviť preteky na dobrej úrovni so snahou, aby sa aj do budúcnosti preteky opäť konali v rámci dvoch dní. Preteky navštívilo takmer 160 účastníkov, pričom na samotný

závod sa prihlásilo 139 pretekárov v piatich kategóriách, pre ktorých bol pripravený aj príjemný večerný program. Riaditeľ združenia vyjadril poďakovanie spoluorganizátorom a sponzorom, ktorí mali veľkú zásluhu na úspešnom priebehu jubilejných pretekov.

V záverečnom bode programu sa predstavenstvo venovalo príprave jesenných Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov a medzinárodnej výstavy INTERLAVEX, ktoré sa uskutočnia v dňoch 8.-10. októbra 2013 v stredisku CR Tatrallandia Liptovský Mikuláš. Vzhľadom na prípravu Národného programu kvality služieb v cestovnom ruchu navrhol riaditeľ LAVEXu zaradiť túto tému do programu odborného seminára v rámci Dní lanoviek. Bude však potrebné to prediskutovať s generálnou riaditeľkou sekcie cestovného ruchu MDVaRR SR. Ďalej sa členovia predstavenstva venovali príprave volieb do orgánov združenia pre ďalšie volebné obdobie. Nakoľko niektorí členovia predstavenstva a dozornej rady avizovali, že nebudú pre ďalšie volebné obdobie kandidovať, je potrebné do ďalšieho zasadnutia predstavenstva venovať pozornosť príprave nových kandidátov. Na záver tohto bodu riaditeľ združenia informoval aj o príprave medzinárodnej výstavy INTERLAVEX a upozornil na možnosť nižšieho záujmu zo strany vystavovateľov, nakoľko v posledných rokoch výrazne poklesol objem investícií v lyžiarskych strediskách Slovenska. V rôznom ešte Ing. Miroslav Grešo podal informáciu o snahe sekretariátu pripraviť po skončení zimnej sezóny zasadnutie Poradného zboru vedúcich prevádzky lanoviek, na ktorom by sa prerokovali aktuálne problémy v súvislosti s prevádzkou lyžiarskych stredísk – vykonávanie záťažových skúšok lanových dráh, problémy v prevádzke lyžiarskych vlekov, vyhodnotenie nových pravidiel pri výchove a vzdelávaní pracovníkov obsluhy lanových dráh atď. Po skončení tohto bodu predseda predstavenstva Ing. Ján Gavalier poďakoval prítomným za účasť na rokovaní a zasadnutie predstavenstva a dozornej rady ukončil.

M. G.

Lyžiarske stredisko JAVOROVICA – Liptovský Ján 13. – 14. marec 2013

Keď sme spolu s Ing. Lackom Kráľom – šéfom strediska Javorovica v Liptovskom Jáne pred rokom, po skončení pretekov lanovkárov a vlekárov v Bachledovej doline hovorili o ďalšom ročníku, spýtal sa, či už niekto ponúkol jeho organizáciu. Keď som mu povedal, že zatiaľ nie, okamžite reagoval s ponukou na usporiadanie nasledujúceho ročníka v ich stredisku, kde len nedávno – v roku 2006 vybudovali novú lyžiarsku trať Javorovica, homologovanú aj na FIS preteky. Nikto vtedy nemohol tušiť, že Lacko sa ale týchto pretekov už nedožije. Ešte raz vzdávame česť jeho pamiatke a ďakujeme mu za všetko, čo pre lyžiarske stredisko v Liptovskom Jáne vykonal. S prípravou jubilejného XXX. ročníka sme začali v januári rokováním s jedným z majiteľov strediska, Ing. L. Podmanickým. Keď nám prisľúbil podmienky, ktoré boli pre nás akceptovateľné, okamžite sme dohodli vhodný termín a začali pripravovať technické zabezpečenie pretekov na Javorovici, ktorá sa stala ďalším lyžiarskym strediskom, kde sa preteky lanovkárov a vlekárov uskutočnili.

Medzi prvými bolo treba zaistiť časomieru a tak sme kontaktovali nášho dlhoročného partnera, skúseného a aj moderátorský ostrieľaného Jarka Štancela z Kežmarku. S postavením trate nám vyšiel v ústrety Ján Strachan, v ktorého hoteli Strachanovka sme objednávali stravovacie a ubytovacie služby. Potom už bolo potrebné zabezpečiť len ceny a darčeky do tomboly a čakať na prihlášky pretekárov. Tie sa uzavreli v pomerne krátkom čase, keď do termínu uzávierky sme mali zaevidovaných takmer všetkých 139 pretekárov, ktorí aj nastúpili na štart. Medzitým sa doťahovali niektoré detaily v lyžiarskom stredisku, nakoľko vrtkavé počasie takmer každý deň menilo podmienky. Striedanie tepla, mrholenia či mierneho sneženia vzbudzovalo obavy, aké budú v deň preteku podmienky pre takmer 140 pretekárov. Napokon sa to však všetko podarilo zvládnuť, za čo patrí veľké poďakovanie celému kolektívu pracovníkov lyžiarskeho strediska. Obvykle sú preteky lanovkárov akýmsi neoficiálnym záverom lyžiarskej sezóny v našich strediskách, nakoľko po skončení pretekov nastupuje vlna oteplenia a sneh o niekoľko dní najmä z nižšie položených stredísk zmizne. Tento krát sa ale situácia radikálne otočila, keď po skončení pretekov nastúpilo opäť chladné, až mrazivé počasie, ktoré umožnilo prevádzkovateľom pokračovať v prevádzke minimálne do polovice apríla.

Priebeh samotných pretekov sa niesol v tradičnom duchu. Po prezentácii pretekárov presne o 11.00 h odštartovalo prvé kolo obrovského slalomu, ako vždy kategóriou žien. Po necelých dvoch hodinách bol pretek skončený a všetci si mohli vydýchnuť, pretože ako viacerí pretekári konštatovali, v takom koryte ešte nepretekali. Všetkým tak dobre padlo malé občerstvenie v strediskovom bufete Krmelec, hoci aj v mokrejšom počasí.

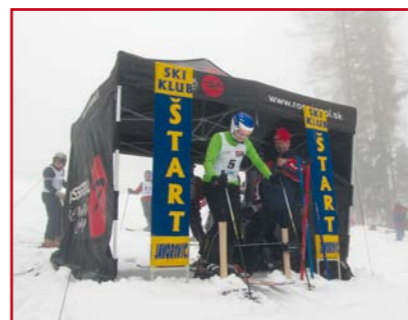
Absolútny víťaz Ing. Marián Tréger

Po skončení športovej časti pretekov sa všetci účastníci presunuli do neďalekej Strachanovky, kde o 16.00 h začalo vyhlasovanie a oceňovanie víťazov. V príjemnej atmosfére slovenskej koliby Jarko Štancel vyhlásil výsledky v jednotlivých kategóriách a riaditeľ združenia LAVEX Ing. Miroslav Grešo spolu s predsedom združenia Ing. Jánom Gavalierom odovzdali ocenenia umiestneným na prvých troch miestach. Tradičné losovanie tomboly aj tento krát nemalo konca a viacerí účastníci pretekov si odniesli domov hodnotné ceny. Za štedrosť sponzorom aj touto cestou úprimne ďakujeme. Týmto aktom sa uzatvorila oficiálna časť pretekov a nasledovala zábavno – spoločenská časť večera. O príjemnú atmosféru sa postarala kapela Duo Navista z Liptovského Mikuláša, ktorá rozospievala a roztancovala všetkých, ktorí na večerný program zostali. Záverom možno len konštatovať, že jubilejný XXX. ročník pretekov lanovkárov a vlekárov dopadol veľmi dobre aj napriek nie veľmi optimálnemu počasiu. Samotné preteky, posedenie pri dobrom víne a zaujímavý večer s dobrou náladou splnili zámer stretnutia sa ľudí z branže, nadviazania či upevnenia osobných aj pracovných kontaktov. Veríme, že aj ďalší ročník pretekov v lyžiarskom stredisku v Zuberci bude aspoň tak úspešný, ako bol tento a už vopred sa naň všetci tešíme. Poďakovanie chceme na záver vyjadriť: lyžiarskemu stredisku Javorovica, hotelu Strachanovka, Jaroslavovi Štancelovi, sponzorom aj všetkým pretekárom, ktorí prispeli k úspešnej akcii.

M. G.

Tradičnú štedrosť tomuto podujatiu prejavili nasledovní sponzori:

JP - Hulla, Bratislava	Ing. Ján Hulla	Chemosvit Svit a.s., Svit	Ondrej Zoričák
LEITNER, Bratislava	Ing. Ján Hulla	JASED s.r.o., Belá Dulice	Ľubomír Brzák
POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO, Ploštín	Ivan Dzurík	AUTORASTER, Zvolen	Peter Erdély
DOPPELMAYR, Žilina	Ing. Tomáš Fried	ŠPORTCENTRUM s.r.o., Ošadnica	Július Gánoczy
Žiarce a.s., Demänovská dolina	Dr. Ján Šebo CSc.	TJ Chirana, Stará Turá	Kráľovič
Kolektív vlekárov Kubínska Hoľa, Dolný Kubín	Slavomír Pniáček	B & B papier, Liptovský Mikuláš	Radoslav Bachtík
Bufet u Medveďa, Veľká Rača	Vlado Harvan	VIDEOCOM, MICROGATE - časomiera, Kežmarok	Jaroslav Štancel
SITOUR s.r.o., Banská Bystrica	Ing. Ladislav Jurdík	MND - group EASTERN EUROPE, Poprad	Mgr. Róbert Híľovský
TATRALIFT a.s., Kežmarok	Ing. Schmid, M. Ihnačák	COOP JEDNOTA, Liptovský Mikuláš	Ing. Ján Štauka
TERMONT s.r.o., Martin	Ing. Dušan Mikloš	HIGH SPORT, Liptovský Mikuláš	Marián Haluška
ŠPORTCENTRUM s.r.o., Liptovský Ján	Mgr. Petra Trnková	FATRA SPORT, Liptovský Mikuláš	Vladimír Kolcun
SNOW WORK - PRINOTH, Mlyny - Dedinky	Peter Horník	ŠPORTCENTRUM s.r.o., Selce	Dušan Mesík
LK Pezinská Baba, Pezinok	Ing. Ján Reisenauer	TJ TATRAN, Nižná Boca	Mgr. Vlasto Tréger
SCAN QUILT, Liptovský Mikuláš	Michal Šiarnik	PRO SKI, Martinské Hole	Jaro Jamriška
SKI PARK, 1. Ružomerská lyž.	Ing. Peter Nanky	LAVEX - LANOVKY a VLEKY, Liptovský Mikuláš	Ing. Miroslav Grešo
SKI CHEM a.s., Svit, Lopúšna dolina	Ondrej Zoričák		

Na štarte...

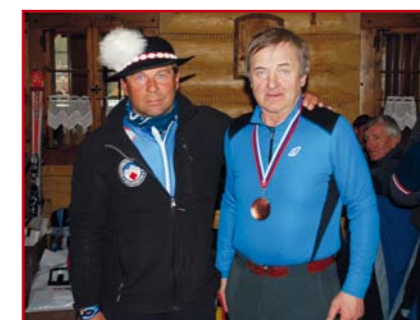
Úspešné víťazky kategórie žien

Víťazi mužov z kategórie II

...a na trase

Víťazi najstaršej kategórie – Muži IV..

Najlepší z prvej kategórie

Vedúca strediska Javorovica Petra Trnková v príhovore k účastníkom pretekov

...a víťazi kategórie – Muži III

Kapela Duo Navista sa postarala o príjemnú atmosféru podujatia

XXX. ročník pretekov lanovkárov a vlekárov

Obrovský slalom

Organizačný výbor

Predseda OV: Petra TRNKOVÁ, Športcentrum, L. Ján
 Riaditeľ preteku: Ing. Miroslav GREŠO, LAVEX
 Hlavný rozhodca: Peter PALASTY, Športcentrum, L. Ján
 Časomiera: Jaroslav ŠTANČEL, Videocom, Kežmarok

Technické zabezpečenie: Peter KRÁL, Športcentrum, L. Ján
 Autor trate: Peter PALASTY, Športcentrum, L. Ján
 Tajomník preteku: Peter GRIEŠ, LAVEX, L. Mikuláš
 Zdravotné zabezpečenie: Horská služba

Poradie	Meno	Ročník	Klub	Por. celkom	Čas	Odstup
Ženy V						
1	ŽIDEKOVÁ Zuzana	1983	Technoalpin s.r.o., Žilina	2	39.01	
2	REPKOVÁ Zuzana	1977	LK Pezinská Baba	12	43.21	4.20
3	FORGÁČOVÁ Olga		Športcentrum s.r.o., Liptovský Ján	26	46.24	7.23
Muži IV						
1	DIBDIAK Jozef	1957	SKI SEVEN s.r.o., Dolný Kubín	4	40.82	
2	TRÉGER Vlastimír, Mgr.	1953	TJ Tatran, Nižná Boca	8	42.31	1.49
3	HORSKÝ Jozef	1948	Obec Polomka, s.r.o.	20	45.26	4.44
Muži III						
1	MELICH Jaroslav, Mgr.	1959	Melich a spol., Liptovský Hrádok	3	39.92	
2	MIDŽIAK Milan	1965	YETI s.r.o., Martin	10	42.40	2.48
3	POLIAK Peter	1966	SNOWWORK s.r.o., Mlynky	14	43.94	4.02
Muži II						
1	SLIVENSKÝ Roman	1974	OU Nálepko	7	42.12	
2	ŠIŠKA Dušan	1974	Imobau, Bachledova dolina	15	44.03	1.91
3	OHURNIAK Milan	1974	TJ Iľanovo	17	44.25	2.13
Muži I						
1	TRÉGER Marián, Ing.	1985	TJ Tatran, Nižná Boca	1	37.69	
2	JANČO Štefan	1982	Roháče s.r.o., Zuberec	5	41.73	4.04
3	HAJSTER Viktor	1984	TJ MIER, Rajec	6	42.02	4.33

Celkové výsledky

1	TRÉGER Marián, Ing.	1985	TJ Tatran, Nižná Boca	Muži I (1)	37.69	
2	ŽIDEKOVÁ Zuzana	1983	Technoalpin s.r.o., Žilina	Ženy V (1)	39.01	1.32
3	MELICH Jaroslav, Mgr.	1959	Melich a spol., Liptovský Hrádok	Muži III (1)	39.92	2.23
4	DIBDIAK Jozef	1957	SKI SEVEN s.r.o., Dolný Kubín	Muži IV (1)	40.82	3.13
5	JANČO Štefan	1982	Roháče s.r.o., Zuberec	Muži I (2)	41.73	4.04
6	HAJSTER Viktor	1984	TJ MIER, Rajec	Muži I (3)	42.02	4.33
7	SLIVENSKÝ Roman	1974	OU Nálepko	Muži II (1)	42.12	4.43
8	TRÉGER Vlastimír, Mgr.	1953	TJ Tatran, Nižná Boca	Muži IV (2)	42.31	4.62
9	KOVAČIČ Pavol	1992	Športcentrum s.r.o., Liptovský Ján	Muži I (4)	42.32	4.63
10	MIDŽIAK Milan	1965	YETI s.r.o., Martin	Muži III (2)	42.40	4.71

Kompletnú výsledkovú listinu nájdete na www.lavex.sk

Náš jubilant - Milan TOMAN

Či je leto alebo zima, či prší, sneží alebo fúka vietor – turistovi, lyžiarovi a lanovkárovi telom i dušou Milanovi Tomanovi z Čadce žiadne počasie neprekáža. Jeho srdcovkou je Veľká Rača, ktorej sa doslova upísal. Dňa 8. februára 2013 oslávil krásnych 85 rokov.

Milan Toman celý svoj život zasvätil Kysuciam a práci v oblasti telovýchovy. Dlhé roky pôsobil ako aktívny pretekár a reprezentant Československa v zjazdovom lyžovaní, neskôr ako tréner vychoval mnohých vynikajúcich zjazdárov.

Pre tento šport získal stovky nadšencov a spoločne s nimi budoval materiálnotecnickú základňu pre zimné športy na Kysuciach. Viedol výstavbu

a podieľal sa na rozvoji stredísk cestovného ruchu Čadca – Husárik – Rieka, Skalité – Serafínov, Turzovka – Bukovina, Makov – Čierne, Kysucké Nové Mesto – Ostré, Ochodnica, Povina, no predovšetkým sa zaslúžil o vznik a vybudovanie najväčšieho strediska cestovného ruchu na Kysuciach – Oščadnica – Veľká Rača.

Bol iniciátorom a spoluzakladateľom mnohých regionálnych zimných a letných turistických zrazov a v roku 2000 aj 1. Medzinárodného slovensko-poľsko-českého zimného zrazu turistov na Kysuciach. Je autorom a tvorcom Kysuckej lyžiarskej magistrály –

ojedinelej 116 km dlhej siete bežeckých trás a spoločnej slovensko – poľskej rozhladne na vrchole Veľkej Rače. Za svoju aktívnu činnosť získal množstvo ocenení. K najcennejším patrí zlatá medaila Za zásluhy o rozvoj cestovného ruchu a zimných športov na Slovensku a čestný titul Osobnosť Kysúc 2001 za záslužnú celoživotnú činnosť v telovýchove a športe. Obec Oščadnica mu udelila čestné občianstvo. Peknú spomienku má na svoje prvé víťazstvo na lyžiach, keď vyhral slalom

v Čadci na Jurošáku. Dostal plaketu a hodinky. K tomuto obdobiu sa viaže však aj otrasný zážitok – práve cez Čadcu a kopec Husárik, ktorý má veľmi rád, ťahali Nemci delá a následne napadli Poľsko, čím začala druhá svetová vojna. Počas aktívnej športovej činnosti sa od roku 1940 sústavne venoval pretekárskemu zjazdovému lyžovaniu a cez žiacke a dorastenecké súťaže sa postupne kvalifikoval až do reprezentácie Československa, kde pôsobil v rokoch 1949 – 1960. Po skončení aktívneho pretekárstva sa venoval aj trénerskej činnosti a podieľal sa na výchove viacerých úspešných zjazdárov. Bol pri zrode Záujmového združenia lanovník a vlekov na Slovensku, kde až do roku 1992 aktívne pracoval v predstavenstve. Poznal zimné strediská na Slovensku a veľmi si želal, aby podobné vyrástli aj na Kysuciach, kde boli vynikajúce podmienky pre tento krásny šport.

Prajeme mu veľa zdravia, šťastia a mnoho krásnych chvíľ v lone jeho srdcu blízkych Kysúc.

Redakcia Lavex info

Interalpin 2013

MEDZINÁRODNÝ ODBORNÝ VEĽTRH
ALPSKÝCH TECHNOLOGIÍ

10. – 12. apríl 2013

Veľtrh Innsbruck

www.interalpin.eu

**JUBILEJNÝ
20. ROČNÍK**

Na treťom Valnom zhromaždení sa zišli členovia Zväzu cestovného ruchu SR, ktoré sa konalo dňa 8. januára 2013 v hoteli Holiday Inn v Bratislave, aby zhodnotili svoju činnosť za druhý rok svojho pôsobenia

Zasadnutie otvoril a účastníkov zhromaždenia privítal prezident zväzu Ing. Stanislav Macko. Po odsúhlasení programu a voľbe komisií predniesol Stanislav Macko správu o činnosti, ktorú tvorilo hodnotenie plnenia plánu činnosti zväzu a prehľad plnenia uznesení, prijatých Prezidiom ZCR. V správe sa podrobnejšie venoval hodnoteniu činnosti v legislatívnej oblasti, pričom zdôraznil, že objem predkladaných noviel zákonov je nadštandardný, ba až ťažko sledovateľný. Najmä rezort MF SR prichádzal s návrhmi na pripomienkovanie vo veľmi krátkom čase, kedy nebolo možné materiál seriózne preštudovať. V správe sa venoval aj plneniu uznesení Prezídia ZCR SR a spolupráci s MDVaRR SR, SACR, RÚZ, KOZ ako aj s ďalšími orgánmi štátnej správy a samosprávou. V závere zdôraznil potrebu venovať zvýšenú pozornosť dvom strategickým materiálom a to pripravovanej Stratégii rozvoja CR do roku 2020 a marketingovej stratégii SACR.

V správe Dozornej rady ZCR SR jej predseda Radúz Dula uviedol, že hospodárenie zväzu bolo vykonávané v súlade s rozpočtovými pravidlami a stanovami zväzu, pričom prezídium zväzu dosiahlo v roku 2012 hospodársky výsledok 3 227 Eur.

V ďalšom bode prezident zväzu informoval Valné zhromaždenie, že Prezídium ZCR SR na svojom 25. zasadnutí dňa 8. 1. 2013 zvolilo

do funkcie prezidenta zväzu na nasledujúce dvojročné obdobie pána Mgr. Mareka Harbuláka. V diskusii zástupca SACKA Tomáš Hasala poďakoval Ing. Stanislavovi Mackovi za úspešné naštartovanie Zväzu cestovného ruchu SR a dosiahnuté úspechy za uplynulé dva roky. Po skončení diskusie novozvolený prezident poďakoval za dôveru a uviedol, že jeho snahou bude nadviazať na dosiahnuté výsledky. K tomu očakáva pokračovanie dobrej spolupráce so všetkými členmi zväzu. Valné zhromaždenie zväzu cestovného ruchu SR prijalo nasledovné uznesenia: a/ Vypracovať plán činnosti na rok 2013 zohľadňujúci schválené priority b/ Zintenzívniť spoluprácu so sekciou CR MDVaRR SR a SACR c/ Analyzovať spoluprácu ZCR SR s krajskými a oblastnými združeniami CR d/ Prerokovať s KOZ a ZMOS možnosť zavedenia rekreačných poukážok na podporu účasti obyvateľstva na domácom cestovnom ruchu e/ Prerokovať s MDVaRR SR a MF SR možnosti zníženia DPH najmä na ubytovacie a stravovacie služby

Zasadnutie tretieho Valného zhromaždenia ZCR SR

f/ Prerokovať so štatistickým úradom SR stav prác na satelitnom účte s cieľom zabezpečiť informovanosť verejnej správy a všetkých zainteresovaných o skutočných prínosoch CR g/ Analyzovať daňové zaťaženie podnikania v cestovnom ruchu (dane, miestne dane a poplatky) i/ Zintenzívniť spoluprácu so Združením miest a obcí a s príslušnými odborovými orgánmi Po skončení 3. Valného zhromaždenia ZCR SR sa uskutočnila tlačová konferencia, na úvod ktorej Stanislav Macko vyzdvihol niektoré úspechy Slovenska ako destinácie cestovného ruchu na základe hodnotení celosvetového vydavateľstva Lonely Planet či portálu Budget Travel, ktoré sú dôkazom toho, že Slovensko si začínajú vo svete čoraz viac všímať. A práve Zväz cestovného ruchu vďaka skladbe svojich členov a ich spoluprácou v úzkej súčinnosti s ostatnými členmi branže presadzuje, aby cestovný ruch bol motorom prípravy neočakávaných zážitkov, ktorými prilákame na Slovensko tisíce nových, ale aj staronových turistov - povedal Stanislav Macko.

História a súčasnosť lyžovania v Turci

Cestovný ruch by sa mal v najbližších rokoch niesť v znamení úsilia o zvyšovanie kvality poskytovaných služieb. Na to, aby sme mohli byť úspešní v konkurencii a v mori ponúk, ktoré sú, musíme vedieť zaujať nielen nápaditosťou, ale aj tým, že máme sofistikované a vyzreté služby – odôvodnil zámer viceprezident zväzu Marian Bilačič. Prvé ovocie tejto snahy by mohli turisti a dovolenkári pocítiť v roku 2017.

Zimnú sezónu v Turci sme otvorili netradične

Oblastná organizácia CR Turiec - Kremnicko v spolupráci s partnermi (Regionálna rozvojová agentúra Dolný Turiec, Mesto Martin, Mesto Turčianske Teplice) a s podporou lyžiarskych stredísk v Turci pripravila netradičný štart zimnej turistickej sezóny 2012/2013 a to uskutočnením konferencie „História a súčasnosť lyžovania v Turci“. K rozhodnutiu prepojiť históriu so súčasnosťou sa organizátori rozhodli preto, že so zimným športom a turistikou sú spojené významné výročia, najmä 100 rokov organizovaného športu v Martine, a 50 rokov lyžiarskeho strediska Jasenská dolina. Konferencia sa uskutočnila v zasadačke MSÚ v Martine dňa 7.12.2012

Účastníkmi konferencie boli nestori turčianskeho lyžovania, pretekári, funkcionári, tréneri, bývalí budovatelia a súčasní prevádzkovatelia lyžiarskych stredísk. Vekové zloženie účastníkov cca od 30 do 80 rokov bolo zárukou, že v komentároch odznejú príspevky verného zobrazenia vývoja lyžiarskeho športu v Turci od prvých stávieb chát, vlekov, vytvorenia prvých zjazdových tratí na Martinských holiach a na Magure, na Meškálke, pod Chlebom na Piatrovej, Medvedej doline, usporiadanie prvých pretekov až po súčasnosť. Zaujmal videodokument „História a súčasnosť lyžovania v Turci“ (autor V. Janík), v ktorom

V roku 2013 by sa tak mal Zväz cestovného ruchu spolu s Ministerstvom dopravy podieľať na vytváraní Národného programu kvality. Ten musí spraviť predovšetkým analýzu súčasného stavu, ktorý na Slovensku máme a potom stanoviť opatrenia na zlepšenie služieb. V prvom rade musíme priniesť kvalitu do vzdelávania, ktoré je na stredných a vysokých školách.

V druhom rade sa musí priniesť osвета

medzi poskytovateľov služieb o tom, ako robiť kvalitné služby. Následne by sa malo určiť, čo je minimálny štandard kvality a v neposlednom rade by malo nastúpiť certifikovanie inštitúcií v cestovnom ruchu podľa ich kvality. To by malo turistom pomôcť zorientovať sa v ponuke služieb a zároveň by motivovalo subjekty v cestovnom ruchu k zvyšovaniu kvality.

Pripravil: M. Grešo

Účastníci konferencie

sú zhromaždené historické filmové a fotografické materiály lyžiarskych klubov Martin, Vrútky, Sučany, Turany, Belá, Teplice a ďalšie zo súkromných zbierok. Zobrazuje ťažké technické a materiálne podmienky, v akých sa v minulosti pracovalo. Tieto nadšenci prekonávali mimoriadnym pracovným nasadením vo voľnom čase, ktoré bolo okrem všedných popoludní len v nedeľu. Na staveniská sa nedostali, ani neboli žiadne mechanizmy. Materiál sa vynášal v krosnách na chrbtach. Ľudí spájala láska k športu a silné priateľstvá. Možnosti lyžovania a kapacity stredísk v súčasnosti prezentovali manažéri jednotlivých lyžiarskych stredísk. Stav

Milan Sumka – LK Jasenská dolina

pretekového lyžovania bol parketou pre renomovaných trénerov klubov LK Martinky, LK Valčianska dolina, LK Belá. Z ich prezentácií sa potvrdilo, že bývalý systém mal výrazné klady pre masový a výkonnostný rozvoj. Výkony turčianskych pretekárov sa objavili vo výsledkových listinách československých, európskych a svetových podujatí. V posledných rokoch boli obzvlášť ohodnotených výkony Slovenského paraolympijského výboru, ktorý má zázemie na Martinských holiach pod vedením trénera vychovaného v LK Martin a juniorských reprezentantov, ktorí zbierajú skúsenosti v podujatiach európskeho svetového významu.

Ing. Janka Mikušáková, výkonná riaditeľka OOCR Turiec-Kremnicko

Prezentované boli aj disciplíny, ktoré u nás zanikli, napr. skok na lyžiach v Tepliciach. Zástupca Klubu bežeckého lyžovania z Jedlovín informoval o stave a výsledkoch bežeckého lyžovania. Súčasťou podujatia bola aj výstavka dokumentujúca históriu lyžovania v Turci. Podujatie sa nieslo v predvianočnej atmosfére v dňoch zahájenia novej sezóny a skončilo pietnou spomienkou na priateľov, ktorí v posledných rokoch opustili naše rady a odišli na posledný šús...

Text a foto: Ing. Janka Mikušáková

Dňa 24. – 27. 1. 2013 sa v priestoroch Incheba Expo Bratislava uskutočnil Medzinárodný veľtrh cestovného ruchu – 19. ročník ITF SLOVAKIATOUR a 20. ročník Medzinárodného veľtrhu gastronómie Danubius Gastro. Zároveň sa konali špecializované výstavy Poľovníctvo a Oddych, Wellness a Fitness a obalová technika Gastropack. Prvý deň výstavy bol vyhradený len odbornej verejnosti.

Plochu 34 500 m² zaplnilo 739 vystavovateľov z 24 krajín. Podujatie vzhliadlo 72 913 milovníkov cestovania, dobrého jedla a športu. Veľtrh ITF Slovakiatour je zaradený v kalendári najvýznamnejších podujatí v oblasti cestovného ruchu.

Návštevníkom ponúkol komplexný cestovateľský servis pre dovolenku na Slovensku i v zahraničí. Zahraničné centrály krajín poskytovali turistické informácie. Veľtrh ITF Slovakiatour priniesol možnosť spoznať celé Slovensko pre oddych a rekreáciu v lete, ale aj v zime. Okrem cestovných kancelárií sa veľtrhu zúčastnila Slovenská agentúra CR, Zväz cestovného ruchu SR, ktorý vznikol pred dvomi rokmi a lyžiarske strediská. Veľtrhu sa zúčastnili a o priazeň potencionálnych turistov sa uchádzali všetky kraje, samostatné regióny ale aj

kúpeľne mestá. Partnerským regiónom veľtrhu bol Žilinský samosprávny kraj. Počas výstavy sa konali rôzne sprievodné programy:

- Marketingová stratégia SACR a jej vplyv na rozvoj destinácie Slovensko
- Národný systém kvality služieb v cestovnom ruchu
- Bude lepšie v regiónoch Slovenska? Čo ukazujú údaje v Slovenskom cestovnom ruchu
- Pohľad ZCR SR na pripravovanú Stratégiu rozvoja cestovného ruchu do roku 2020
- Košický samosprávny kraj – Európske hlavné mesto kultúry
- CAMERA SLOVAKIA – premietanie cestovateľských filmov, Súťaže cestovateľských filmov, fotografií a publikácií
- Tradícia v poľovníctve a sokolarstve. Ukážky vábenia zveri, napodobňovania hlasových prejavov vtákov a cicavcov atď.

Zároveň s veľtrhom cestovného ruchu boli prezentované novinky Wellness a Fitness v oblasti vybavenia a cvičenia. Veľtrh Danubius Gastro priniesol bohatý výber kvalitných potravín, vín, kávovín, ale aj profesionálnu techniku pre kaviarne, reštaurácie a hotely. Ľudia pracujúci v týchto oblastiach tu získali bohatý prehľad o novinkách na trhu. Najsilnejšie zastúpenou komoditou bolo víno pochádzajúce z rôznych krajín i od domácich výrobcov. Neodmysliteľnou súčasťou podujatia boli rôzne súťaže a sprievodné šou. Veľtrh vône, chuti a gurmánskych zážitkov Danubius Gastro oslávil 20. jubileum.

Budúci jubilejný 20. ročník ITF Slovakiatour sa uskutoční od 30. 1. do 2. 2. 2014. Veríme, že bude opäť zaujímavý a bohatý na vystavovateľov domáceho i zahraničného cestovného ruchu.

M. Štefaničková

LETO NA VELKEJ RAČI

V stredisku si môžu užiť peknú dovolenku nielen lyžiari, ale aj milovníci prírody. V letnom centre zábavy nájdete množstvo adrenalinových atrakcií ako je lanová dráha, bobová dráha, trampolíny, lezecká stena, lanový park Monkey way, lanové centrum pre deti, aquazorbing, karolšus, lukostrelba a vzduchovky.

Súčasťou leta sú u nás najzaujímavejšie tieto akcie: verejné preteký na bobovej dráhe sú pre nadšencov pokorenia časových limitov, grilovanie na kopci a súťaž v lukostrelbe je pre všetkých, ktorí majú radi grilované špeciality a netradičnú súťaž, deň detí na Velkej Rači je o našich najmladších ratolesťoch, Medzinárodné rezbárske sympóziu vnáša našim návštevníkom návrat ku prírode a prírodnému materiálu. Toto sú niektoré akcie, ktoré sprevádzajú leto v našom stredisku, a to na Velkej Rači.

SNOW PARADISE VELKÁ RAČA Ošľadnica
www.snowparadise.sk

KUPÓN

Meno: _____
Adresa: _____
E-mail: _____

Po predložení tohto kupónu zľavu vo výške _____

VZOR

od _____ do 30.9. 2013
Kupón je platný pre jednu osobu.
Snow Paradise Velká Rača
Dedovka 40, 023 01 Ošľadnica
Tel.: +421 41 4382 120
+421 911 243 601

e-mail: webisvr@webis.sk
web: www.velkaraca.sk

Záujem o sprievodné programy SACR bol veľký

Marián Bujna a Stanislav Macko na výstave ITF Slovakiatour

Výstavy sa zúčastnili stredisko Skalka Kremnica...

...Park Snow Donovaly...

...ale aj TMR Jasná

Výstavný stánok SACR

Teraz si ju
odskúšajte
sami v Hoch-
zillertali.

BMW INDIVIDUAL FOR LEITNER

RADOSŤ Z JAZDY NA NAJVYŠŠEJ ÚROVNI

CONNECTING COMFORT & PLEASURE

Interiér limuzíny BMW radu 7 s koženými sedačkami s masážnou funkciou a multimediálnym systémom, navonok kabína SIGMA Diamond od LEITNER ropeways pre pohodlnú jazdu. Projekt BMW Individual ponúka pravdepodobne ten najexkluzívnejší spôsob ako si užiť hory.

LEITNER
ropeways

in cooperation with

V tomto čísle časopisu v rubrike Lanovkáři, ako ich nepoznáme, predstavujeme našim čitateľom jedného z najskúsenejších pracovníkov v prevádzke lanových dráh v Jasnej, pána Milana Valaštiaka. Do lanovkárskej branže vstúpil v roku 1974 na lanovú dráhu Záhradky. Podnetom k tomu bol aj jeho silný vzťah k horám, horolezectvu a jaskyniarstvu.

* Na úvod by sme ťa poprosili, aby si nám prezradil, ako sa vyvíjal tvoj pracovný život po ukončení študentských rokov a kedy si sa rozhodol pracovať v lyžiarskych strediskách ako lanovkár.

- Priemyselnú školu odbor energetika som ukončil v Liptovskom Hrádku so špecializáciou na energetiku a zameraním pre uplatnenie na elektrárni Čierny Váh a Liptovská Mara. Pretože som mal silný vzťah k horám, stále som premýšľal, kde v kopcoch by som sa mohol uplatniť s touto mojou profesiou.

Keď sa začala v Jasnej stavať prvá lanovka firmy Pomagalski - 1. úsek, rozhodol som sa, že tam skúsím šťastie. Prihlásil som sa do vtedajšieho podniku cestovného ruchu Javorina, kde ma prijali za staničného pracovníka. Lanovka bola ešte vo výstavbe, pracovali sme tam piati lanovkáři, náčelnikom bol vtedy Jožko Slabý. Neskôr, po tragických udalostiach v rodine som sa rozhodol, nakoľko som sa stal živiteľom rodiny a tu som mal veľmi malý plat, odísť z tejto práce. Začal som pracovať v elektrárnach na Liptovskej Mare. Pracoval som tam približne dva roky, medzitým som bol na základnej vojenskej službe v Čechách. Po návrate z vojenskej

Lezenie v talianskych Dolomítoch

Milan Valaštiak

služby mi p. Bigda – vedúci závodu, ponúkol prácu v PCR Javorina vykonávať funkciu technika – energetika. Túto funkciu som zastával 10 rokov. Po čase sa začala stavať kabínková lanovka v Jasnej – Otupnom a potrebovali tam elektrikára. Vtedy som si povedal, že skúsím fyzickú prácu a začal som robiť na prevádzke novej kabínkovej lanovky Otupné. Zo začiatku to bola práca v teréne pri montáži a v prevádzke od roku 1983 a pracujem tam doteraz, ale už na novej 8-miestnej kabínkovej lanovke, ktorá nahradila v roku 2009 pôvodnú 4-miestnu kabínkovú lanovku. Takže v roku 2013 to bude 30 odpracovaných rokov v tomto stredisku .

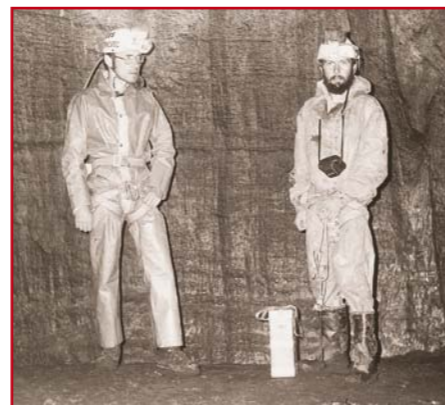
* Aké funkcie si doteraz v stredisku Jasná zastával a pri ktorých investičných akciách si sa postupne doteraz zúčastňoval?

- Od roku 1983, kedy som bol prijatý na kabínkovú lanovku, som pracoval ako prevádzkový elektrikár, postupne som dostal funkciu zástupcu náčelníka pre túto lanovku a pre toto stredisko, ktoré zahŕňa aj niekoľko lyžiarskych vlekov a ďalšiu sedačkovú lanovku na Lukovú. Po výstavbe 4-miestnej kabínkovej lanovky som sa zúčastňoval na výstavbe pridružených vlekov. Hneď po ukončení prác na kabínkovej lanovke sa staval lyžiarsky vlek na Dereše H 180, kde sa všetko robilo bez pomoci vrtuľníka, betonárske práce s pomocou lanovkou a samotná montáž, staval sa aj vlek P pod kabínkou, ktorý sa tiež

staval za pomoci lanových zdvíhakov. Rovnako som sa zúčastňoval na prácach pri rekonštruovaní lanovky na Lukovú, menila sa na 4-miestnu sedačkovú lanovku. Tam sa pracovalo aj za pomoci vrtuľníka, kde som bol vyškolený na prácu pod vrtuľníkom ako viazač bremien. Keďže som absolvoval tieto školenia, zúčastňoval som sa aj pri iných prácach pod vrtuľníkom pri výstavbe lanoviek. Napríklad to bolo vo Vrátnej, na Donovaloch a pri výstavbe vlekov na Orave, či v Mýte pod Ďumbierom. Keď sa pôvodná 4-miestna kabínková lanovka v roku 2009 zrušila, pomáhal som pri výstavbe novej 8-miestnej kabínkovej lanovky ako montážnik. Nová lanovka bola postavená za 3 -4 mesiace a od tých čias som určený ako zástupca náčelníka – vedúci prevádzky tejto lanovky.

* Prejdime teraz na tvoje koničky. Vieme že si horolezec, ale aj jaskyniar. Ako si sa k týmto záľubám dostal?

- Prakticky od malička som inklinoval k horám a k turistike. Keď som mal 13 rokov, robil som prvú hrebeňovku Západných Tatier s mojim bratrancom, ktorý mal o 2 roky viac a s kamarátom, ktorý bol o rok starší ako ja. Spolu sme sa vybrali na týždeň do hôr. Vtedy som nabral prvé skúsenosti z turistiky a už aj trošku z horolezectva. Ako chlapcov nás to veľmi bavilo, tak sme stále chodili po horách, nikto nás neusmerňoval, vzali sme si mapu a skúšali sme aj nejaké tie výstupy. Poznali sme jedného človeka, ktorý sa venoval

Na dne priepasti „Vojenská Osmica“ v pohorí Biokovo

Na vrchole Matterhornu (4 478 m n. m.)

jaskyniarstvu a keďže to bolo v horách a boli to pre nás záhadné a lákavé veci, tak sme sa rozhodli, že budeme skúmať jaskyne. Tí starší nám nechceli prezradiť, kde sa takéto jaskyne nachádzajú, tak sme hľadali sami a nejaké jaskyne sme aj našli. Neskôr nás zobrali do ich klubu, aby sme boli organizovaní a nepúšťali sa do nejakých dobrodružstiev. Tak sme sa dostali k jaskyniarstvu. Postupom času. Po získaní skúseností som sa v roku 1976 stal predsedom jaskyniarskeho klubu v Trnenci a túto funkciu som vykonával 15 rokov. Keď sme mali viac skúseností, robili sme expedície aj do zahraničia, napr. do bývalej Juhoslávie, kde boli v krasových oblastiach nájdené a preskúmané jaskyne, kde sme urobili aj nejaké objavy. Postupne sme sa orientovali aj na jaskyniarsku záchrannú službu, ktorá sa tvorila pri Slovenskej speleologickej spoločnosti a stal som sa jej členom. Takto postupne som prešiel až k celkovej Horskej záchrannej službe na Slovensku. Pokiaľ ide o horolezectvo, blízka obec Bobrovec má klub, ktorý organizuje horolezcov z okolitých dedín. Keď sme s kamarátmi chodili po horách, neboli sme nikde organizovaní. Preto som sa rozhodol stať členom horolezeckého klubu v Bobrovcí. Klub každoročne organizuje expedície do zahraničia, mnohých som sa zúčastnil a priniesol som si veľa zážitkov. Bol som v Alpách, na Kaukaze, v horstvách bývalej Juhoslávie, v Albánsku, Grécku. Mám prechodené najvyššie štíty Álp – ako sú Monte Rosa, Mont Blanc, Matterhorn ale aj Elbrus a iné. Zážitkov mám veľa, najväčšie zážitky mám z Ruska, je to krásna krajina, ale ako sa všeobecne vie, zákony sa tam veľmi nedodržiavajú. Hlavným šéfom je tam policajt a ten si na vás vymyslí nejakú habaďúru,

pokoje povie, že ste pil alebo nafúkal a čaká, že mu dáte nejaké peniaze, na hranici stojíte 24 hodín a neviete prečo, čaká vás otvorená zásuvka, kde musíte dať nejaký úplatok, aby ste mohli ísť ďalej. Samotné lezenie v Rusku je skutočnou radosťou, ale aj tak cesta po krajine je najväčším zážitkom.

* Pri týchto bohatých zážitkoch ste určite spolu s kamarátmi prežili aj ťažké a neprijemné chvíle. Pripomeň nám aspoň jednu.

- Zážitkov krásnych, ale aj ťažkých bolo dosť. Spomeniem jeden z talianskych Dolomítov, tam sme liezli do neznámej steny na Monte Pelmo. Išli sme po dvojiciach. My sme išli po ľahšej ceste a v pohode sme sa vrátili dolu, kde sme zistili, že chlapci, ktorí išli tou ťažšou cestou, ešte dolu nezišli a niet po nich ani stopy. Mobilné telefóny síce už v tej dobe boli, ale ani jeden sme nepoznali ich čísla. Snažili sme sa spojiť s priateľmi, ktorí mohli mať ich mobilné čísla. Podarilo sa mi cez priateľa, ktorý bol v tom čase niekde v Afrike, získať ich číslo. Telefón však bol vypnutý. Usúdil som, že zrejme šetrí baterku, keďže už bola noc. Niekoľkokrát sme zbadali nejaké svetielko, preto sme si mysleli, že sú v poriadku. Neboli sme poistení, bola to otázka financií, preto sme ani neaktivovali záchrannú službu. Skoro ráno sme sa rozdělili a obišli stenu z každej strany. Volaním do steny a s pomocou telefónu sme sa dozvedeli, že jedna dvojica prečkala pod nejakým vodopádom, prežili to a sú v poriadku a že druhá dvojica je niekde dolu pod nimi, údajne tam počuli šramot. Dvaja sme sa vybrali pod stenu a našli sme tam

Dolomity – na vrchole Marmolady

Na vrchole Bystrej (2 248 m n. m.) v Západných Tatrách

únikovou cestu cez travers a tam sme sa snažili ich navigovať. Po mnohých strastiplných situáciách sa nám podarilo chlapcov premoknutých, nevyspatých a vysilených nájsť a touto cestou zišli dolu. Takže táto ťažká situácia sa napokon skončila dobre.

Elbrus (5 642 m n. m.)

* Aké zábery máš do budúcnosti, čo ešte by si chcel navštíviť, aké horské masivy či horské krajiny?

- Mám už svoje roky, ale človek má vždy ešte nejaké túžby. Mojm snom bolo vždy navštíviť Kanadu, jej panenskú prírodu, panenské hory. Je to však finančne náročné. Takže neviem, či sa mi tento sen podarí splniť. Ale v jaskyniarskej oblasti hľadáme s priateľom v našich horách staré banské diela. Od detstva mám takú utkvélú myšlienku, že niekde by mala byť zlatá baňa. Ak by sa nám to podarilo, bolo by to uzatvorenie nášho chlapčenského sna.

V mene našej redakcie i osobne ti prajem, aby sa ti vyplnil aspoň jeden z týchto snov a do ďalšieho objavovania jaskýň a poznávania krás hôr želáme veľa úspechov.

Pripravil: M. Grešo

Jizushan: Kabínová lanovka namiesto skalnatej cestičky

V Jizushane, kraji Binchuan a provincie Yunnan bola nahradená lanovka s neodpojiteľným uchytením dvojmiestnych kabín novou 8-miestnou lanovou kabínou Doppelmayr.

Jizushan je jedna z piatich posvätných hôr čínskych budhistov. Putuje sem mnoho mníchov z celej Číny. Niektorí dokonca absolvujú náročnú cestu v takzvanom trojkrokovom rytme: po každých troch krokoch padnú na kolená,

alebo si úplne ľahnú na zem. Cestu lemujú mnoho chrámov, ale cieľom je však chrám Jinding, ktorý sa nachádza pod vrcholom 3 240 m vysokej hory. V posledných rokoch do tejto lokality prichádza stále viac turistov. Sú uchvátení zvláštnymi skalnatými útvarmi, tmavým lesom a nádherným výhľadom na kraj.

Kto si chce ušetriť vyše tisíc kamenných schodov, využije pre hornú – obzvlášť namáhavú – tretinu cesty novú kabínovú lanovku Doppelmayr

Technické parametre

8-MGD Jizushan

Prepravný výkon	1 200 os./h
Čas jazdy	5,0 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Počet kabín	24
Interval	24,0 s

Šikmá dĺžka	1 198 m
Prevýšenie	475 m
Počet podpier	7
Výška vrcholovej stanice	3 201 m
Pohon	údolná stanica
Napínanie	vrcholová stanica

Mnohotvárnosť kabín CWA – pohľad zblízka

Nová prehliadka produktov CWA! Jednoducho si všetko prezriete a sami posúďte, v čom tkvie tajomstvo rozdielu v kvalite.

V dobe, keď sa reklama a predajná politika výhradne obmedzuje na vizualizáciu, v CWA nezabúdajú, že pre spokojnosť s rozhodnutím o kúpe sú dôležité i ostatné zmysly.

Na ploche 500 m² je možné vidieť komplexnú paletu produktov CWA. Prehliadka svetom CWA vedená technickými odborníkmi je zážitkom: začína kabínami s automatickým vetraním a klimatizáciou až po komfortné a flexibilné koncepty sedadiel. V showroome je možné si pozrieť a vyskúšať najrôznejšie vzorky a varianty materiálov sedačiek až po zasklenie kabín. K technickej špičke tu určite patrí informačný systém, zabudovaný v jednej z vystavovaných kabín. Z terminálu prepojeného s kabínou si hravo môžete vyskúšať všetky funkcie (LCD monitor, CCTV – video prenos, stmavujúce bodové a plošné osvetlenie). A samozrejme si môžete pozrieť najčerstvejšiu novinku kabínu TARIS. Okrem návštevy showroomu je možné nahliadnuť i do zákulisia a zažiť, ako sa rodí kvalitný výrobok „Made in Switzerland“. Bezpochybné sa tak ešte posilní vaša dôvera v bezpečnosť a najlepší pomer cena – výkon.

Dve nové lanovky pre lyžiarsku oblasť Poiana Brașov

V známej rumunskej lyžiarskej oblasti Poiana Brașov boli uvedené do prevádzky k Európskym zimným olympijským hrám mládeže 2013 dve lanovky od spoločnosti Doppelmayr: pevná 4-miestna sedačková lanovka a odpojiteľná 6-miestna sedačková lanovka s bublinami.

Najvyšším bodom lyžiarskej oblasti je vrcholová stanica kyvadlovej lanovky ležiacej na svahoch 1 828 m vysokého pohoria Postavarul. Región bol známy ako lyžiarska oblasť už v roku 1905. Dnes je Poiana Brașov moderným lyžiarskym strediskom s 22 km zjazdoviek, luxusnými hotelmi, elegantnými prázdninovými sídlami a s mnohými reštauráciami.

Lanovka 4-CLF pre uponáhľaných lyžiarov

To, že pre zjazd bola zvolená lanovka 4-CLF, má nasledovné dôvody: po prvé je krátká. Po druhé lanovka obsluhuje zjazdovku, ktorá je určená predovšetkým pre športovo zdatných lyžiarov a pre tých,

O lyžiarsku oblasť sa delia dvaja prevádzkovatelia, ktorí nedávno založili združenie s jednotnými skipasmi.

ktorí akceptujú menší komfort pevnej sedačky vzhľadom na stanovený zjazd, ktorý je pre ňu špeciálny.

Lanovka 6-CLD-B pre rekreačných lyžiarov

Na zjazdovke je vysoká frekvencia lyžiarov s rôznym stupňom zručnosti a rekreačných lyžiarov - tu je teda potrebný vysokovýkonný lanovkový systém s vysokým komfortom pri

nastupovaní. Zariadenie 6-CLD-B je prvou 6-sedačkou v Rumunsku.

Technické parametre

6-CLD Ruia

Prepravná kapacita	2 400 os./h
Čas jazdy	3,9 min
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Počet sedačiek	53
Interval	9,0 s
Šikmá dĺžka	1 081 m
Výška vrcholov stanice	1 720 m
Prevýšenie	375 m
Počet podpier	9
Pohon	vrcholová stanica
Napínanie	údolná stanica

Technické parametre

4-CLF Lupului

Prepravná kapacita	1 808 os./h
Čas jazdy	5,3 min
Jazdná rýchlosť	2,6 m/s
Počet sedačiek	81
Interval	8,0 s
Šikmá dĺžka	825 m
Výška vrcholov stanice	1 185 m
Prevýšenie	210 m
Počet podpier	9
Pohon	údolná stanica
Napínanie	údolná stanica

3S systém, ktorý dobyje ľadovec Stubai

Prvá trojlanová kabínová dráha s dvomi sekciami, kombinovaná s enviromentálne prijateľným direct drive motorom, to sú len dielčie technologické inovácie novej lanovej dráhy, ktorú vybuduje Leitner ropeways v rakúskom Stubai. Celoročná prevádzka poskytne pre pasažierov kompletný servis od októbra 2015.

Trojlanová kabínová dráha Eisgratbahn I a II bude prezentovať novú generáciu technológií z pohľadu výkonu, výhodnosti a environmentálnej prijateľnosti. Bude to prvá 3S kabína na svete vybavená priamym pohonom (direct drive) a tak isto prvý 3S systém s nezávisle prepojenými dvomi sekciami, ktorá má každá schopnosť individuálnej prevádzky. Prvá sekcia pokryje dĺžku svahu 1 852 m s prevýšením

542 m. Druhá sekcia má dĺžku 2 240 m s prevýšením 595 m. „Vďaka technologickým výhodám a našej inovatívnej 3S technológii sme vyvinuli novú generáciu lanovej dráhy v Stubai. Podpísaním tohto kontraktu boli naše snahy odmenené“, uviedol Michal Tanzer, riaditeľ predaja pre Rakúsko.

Technické parametre

3S Eisgratbahn sekcia I.

Dĺžka	1 852 m
Prevýšenie	542 m
Kapacita	3 000 os./h
Počet kabín	20

3S Eisgratbahn sekcia II.

Dĺžka	2 240 m
Prevýšenia	595 m
Kapacita	3 000 os./h
Počet kabín	23

Kabínková lanovka One pre Vail's

Svetovo známe lyžiarske stredisko vo Vail's (USA) oslavovalo svoje 50-te výročie vzniku inštaláciou najnovšej 10-miestnej kabínkovej lanovky, ktorú volajú One. Dizajn a inštaláciu vykonala firma Leitner-Poma of America. Jednoduchý názov One (v preklade Jedna), je počtu pôvodnej kabínkovej lanovky vo Vail's, ktorá bola prvou odpojiteľnou lanovkou v Colorade a prvou lanovkou, ktorú lyžiari použili, keď bol otvorený celý rezort 15.12.1962.

Nová kabínková lanovka ide presne tou istou trasou. Meno je tiež symbolom záväzku rezortu, ktorý urobil stredisko vo Vail's najlepším horským strediskom na svete. Dizajn, ako aj realizácia celej lanovky bola v Colorade. Anton Seeber vysvetlil: „Biznis pre Colorado je extrémne dôležitý.“ Rick Spear, prezident Leitner Poma of America povedal: „Bola postavená v Grand Junction cca 120-timi zamestnancami“. Seeber pokračoval: „Máme v Grand

Junction veľmi dobrý tím“. Oficiálne záznamy hovoria, že na postavenie kabíny bolo potrebných 22 000 hodín práce a bola dokončená za menej ako rok. Robert Katz, predseda predstavenstva Vail's rezortu povedal: „Pre nás spraví takúto dôležitú investíciu a schopnosť vytvoriť pracovné miesta práve tu doma v Grand Junction, to bolo skutočne úžasné.“

Údolná stanica

Technické parametre

- najrýchlejšia kabínková dráha v Severnej Amerike
- bolo použitých 111 ks 10-miestnych kabín od Sigmy
- vyhrievané sedadlá a Wi-Fi pripojenie
- transportná kapacita 3 600 os./h
- prepravný čas 8 minút pri rýchlosti 6 m/s

Na otvorení sa zúčastnili za firmu Leitner: Martin Leitner (druhý sprava), Anton Seeber (tretí sprava) a Michael Seeber (piaty sprava)

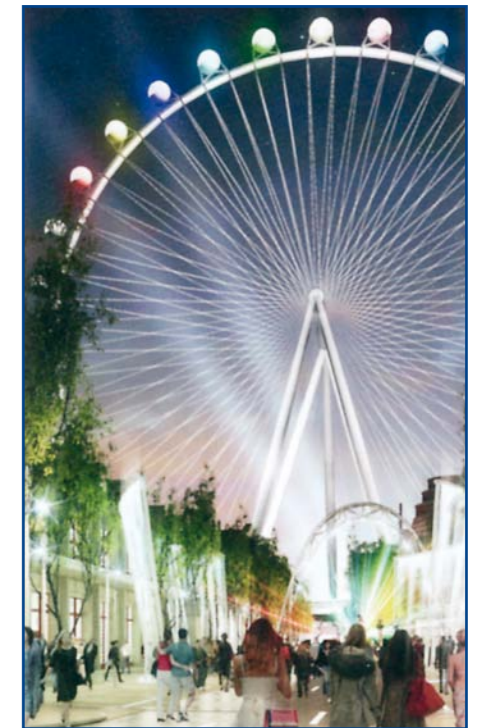
Las Vegas zhora

Raj hráčov v nevadskej púšti si vyžiadal postavenie najväčšieho ruského kolesa na svete. Z 28 extra veľkých Sigma kabín a z výšky 168 m si budú milióny návštevníkov užívať pohľad na mesto a okolitú krajinu. Firma Caesar Entertainment si objednala tento projekt ako High Roller. Bude to hlavnou atrakciou nového zábavného okresu v Las Vegas, ktorý developeri nazvali Linq. Celkovou investíciou viac než 550 miliónov dolárov budú vystavané nové reštaurácie, nákupné centrá, kluby... Prácu tu dostane viac než 1 500 ľudí.

Panoramatická kabína pre High Roller

Firma sa inšpirovala podobným projektom London Eye. Každá kabína bude mať svoj vlastný zábavný balík. 360 stupňový monitor umožní sledovať najzaujímavejšie miesta v Las Vegas, alebo tam bude voľba zábavnej šou pre pasažierov, ak budú oslavovať v tejto kabíne narodeniny, svadbu, resp inú udalosť. Každá panoramatická kabína bude vybavená klimatizáciou a poskytne miesto pre 40 ľudí. Jedno otočenie kolesa bude trvať 30 minút. Pre firmu Sigma je tento projekt špeciálnou výzvou. Vznesené požiadavky pre inžinierov a dizajnérov posunuli hranice vedy a techniky, aby zabezpečili skutočne najlepšiu technológiu, ktorá garantuje komfort, bezpečnosť a zábavu. Každá z 28 kabín bude individuálne inštalovaná na vonkajšej strane konštrukcie veľkého kolesa, čo bude vyzerať ako vesmírna loď budúcnosti. Rick Spear, prezident Leitner Poma of America uviedol: „Sme hrdí, že sme boli schopní úspešne spolupracovať na tomto 45 miliónovom projekte, ktorý návštevníkom zmení pohľad na Las Vegas.“ Sigma, ako generálny dodávateľ kabín už s výrobou začal...

Nová atrakcia High Roller v Las Vegas

LEITNER
ropeways

PAVČINA LEHOTA
NÍZKE TATRY
DEMĀNOVSKÁ DOLINA

Hotel Bystrina, 032 51 Demänovská Dolina
tel.: 044 554 81 63 • fax: 044 547 70 79
mobil: 0903 56 76 80 • e-mail: info@ziarce.sk

ZIARCE, a.s.

HORSKÁ LETNÁ
BOBOVÁ
DRÁHA

STE PRIAZNIVCAMI ADRENALÍNOVÉHO ŠPORTU?

Ak áno, POZÝVAME VÁS na prvú dráhu svojho druhu na Slovensku a jedinú v Nízkych Tatrách. Jedná sa o atraktívne a bezpečné športové zariadenie. Z jazdy netreba mať obavy, pretože boby sú vybavené brzdami, umožňujúcimi zvoliť si optimálnu rýchlosť a štýl jazdy. Boby sa pohybujú po jednokofajnicovej alumíniovej dráhe. Osoby sú pripútané bezpečnostnými pásmi. Jazdu môžete absolvovať aj s vašimi ratolesťami. Deti od 7 rokov môžu jazdiť aj sami.

Kapacita: 2 osoby na jedny boby
Dĺžka trate: 1 km • Prevýšenie: 120 m
Špecifikácia trate: 16 zákrut, 6 skokov, 2 rampy

bobová DRÁHA
PAVČINA LEHOTA

KUPÓN

Meno _____
Priezvisko _____
Adresa _____
E _____
C _____

VZOR

Po predložení kupónu v pokladni strediska obdržíte 50 % zľavu pre 1, 2 alebo 3 jazdy na bobovú dráhu.
Kupón platí pre jednu osobu.
Platnosť kupónu 1.5.2013 - 31.10.2013.

Svahy svetovej triedy pre Schladming 2013

Ako exkluzívny dodávateľ pre rezort Planai a Hochwurzen bol Prinoth zodpovedný za vytvorenie optimálnych podmienok na svahoch, počas majstrovstiev sveta v zjazdovom lyžovaní v Schladmingu. Ako v športe, tak aj v tomto je výsledok veľmi dôležitý a záleží na ňom. „Dobre upravený svah je to najdôležitejšie pri zimných športoch. Podmienky na svahu sú základom pre preteky. Ak nie sú

optimálne, preteky sa stávajú veľmi ťažkými,“ vysvetľuje Karl Hoflehner, technický riaditeľ Planai Bergbahnen. Atraktívny svah je výsledkom čistej práce frézy. Fréza POWER robí svoju prácu nezávisle od povrchu a v akýchkoľvek snehových podmienkach. „Výsledok frézovania je hlbší a jemnejší, čo výrazne zvyšuje trvácnosť povrchu svahu“, uvádza Hoflehner. 23 vozidiel vo farbách zelenej a bielej, t.j. vo farbách provincie Styria (Rakúsko) zabezpečilo, že svahy pre svetový

šampionát uskutočnenom v januári t.r. boli perfektne upravené. Tzv. „zelené majstrovstvá sveta“ v srdci Styrie boli upriamené nielen na výkony, ale aj na vhodné ekologické podmienky. Prinoth má jasné stanovisko vo veci environmentálnej ochrany a spoločne s BEASTOM vyslal do strediska aj nový LEITWOLF, prvé snežné pásové vozidlo, ktoré spĺňa podmienky Eurot III B standard a tiež diesel-elektrický HUSKY E-motion. Toto sú traja lídri Prinothu v efektívite a v čistých technológiách.

Demo PRINOTH v Bialke Tatrzańskiej

Firma Prinoth v spolupráci so svojimi zástupcami v Poľsku a na Slovensku zorganizovala v stredisku Kotelnica – Bialka Tatrzańska predvádzanie svojich snežných pásových vozidiel Everest a Beast. Oficiálne podujatie sa uskutočnilo 12. 2. 2013, avšak záujemcovia z jednotlivých stredísk z Poľska a Slovenska si mohli prísť tieto stroje odskúšať priamo na svahoch strediska už od 6. 2. 2013. Z oboch krajín bol o tieto stroje značný

záujem a najlepší profesionálny jazdec Prinothu Florian Profanter sa veru mal čo obracať. Na tomto podujatí sa zúčastnil za firmu Prinoth Johannes Michelotti, za LEITNER ropeways Dominic Bosio, Ing. Jaroslav Mačičák z firmy Leitech, slovenský zástupca firiem Prinoth a LEITNER Ing. Peter Hulla, Oleg Golubiev, šéf firmy Snowservis (akreditovaný servisman Prinothu pre Slovensko, Poľsko a Ukrajinu), zástupca

Prinoth v Poľsku Jerzy Nieboras, ako aj niekoľko ich ďalších spolupracovníkov. Oficiálne otvorenie podujatia urobil pred 34-mi účastníkmi zo Slovenska a množstvom účastníkov z Poľska Ing. Jaroslav Mačičák z firmy Leitech, manažér predaja pre Slovensko, Poľsko, Ukrajinu a Česko. Po otvorení predviedli profesionálni vodiči technické a pracovné schopnosti oboch strojov. Až do neskorého večera si potom mnohí účastníci po rýchlom zaškolení

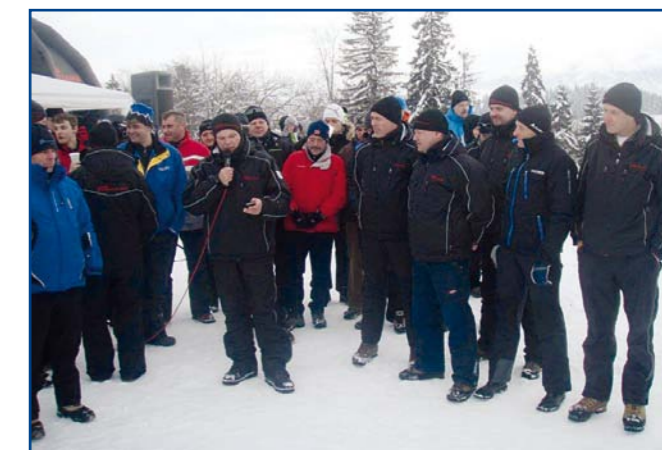

Beast, za ním CD6C od Leitnera

odskúšali oba stroje a mohli porovnať nielen ich silu a pracovnú schopnosť, ale i rozličný spôsob riadenia. V Evereste sedí obsluha na ľavom sedadle, smer jazdy ovláda klasickým volantom, radlicu a frézu džojstikom. Vo veľmi výkonnom Beaste sedí obsluha v strede, s perfektným rozhľadom na všetky strany a vozidlo, frézu i radlicu ovláda džojstikmi. Organizátori dema vybrali miesto uskutočnenia tohto podujatia na planine, za vrcholovou stanicou odpojiteľnej šesťsedačky s modrou bublinou od LEITNER ropeways. Návštevníci si tak mohli pozrieť a odskúšať nielen SPV Prinoth, ale aj najmodernejšiu odpojiteľnú šesťsedačku s priamym pohonom (Directdrive) a takisto aj snežné delo DemacLenko, čím dostali ucelený prehľad o všetkých technológiách skupiny Leitner pre horské strediská.

Ing. Peter Hulla, zástupca Prinothu na Slovensku

Demo zahájil Ing. Jaroslav Mačičák

Tri servisné vozidlá Snowservisu a šikovné ruky sú zárukou prevádzkovej spoľahlivosti zn. Prinoth

Predvádzacie vozidlá. Vpredu Beast, za ním Everest

Technológia ochrany životného prostredia – Made in Germany

„Len potom je možné robiť niečo nové, ak je to možné robiť lepšie.“

Toto je myšlienka, s ktorou sa firma Kässbohrer ako vedúca firma na trhu technológií zaviazala robiť veci vždy lepšie a lepšie. Od roku 1969, keď prvý PistenBully opustil výrobnú halu, to stále manifestačne potvrdzuje. Inžinieri z firmy Kässbohrer majú túto myšlienku stále v podvedomí. Ako prvý výrobcovia snežných pásových vozidiel použili na pohon dieselový motor, hydrostatický pohon a zadný náhon, veci, ktoré sa veľmi rýchlo stali štandardom aj pre ostatných výrobcov.

Ďalší míľový krok na trhu znamenal zavedenie snehovej frézy. V roku 1984 bolo predstavené prvé vozidlo PB 200W s navijakom. S vozidlom PistenBully 300 začala v roku 1996 nová časová etapa úpravy lyžiarskych tratí. Toto vozidlo je dodnes najviac predávaným vozidlom na trhu. V roku 2000 prezentoval svetový výrobca č. 1 z Laupheimu prvé vozidlo ParkBully – špecialistu na výstavbu a starostlivosť o snowboardové parky. Inžinieri z Kässbohreru majú však stále nové nápady. Trend vývoja musí

„Červený“ už aj v zelenom

byť známy, musí ďalej napredovať ale platí aj to, že môže byť určený aj úplne novým smerom. Ťažiskom je v tomto smere technológia pohonu vozidla. Popri ďalšom vývoji štandardných vozidiel so zameraním na splnenie noriem výfukových plynov experimentujú inovátori aj s alternatívnymi pohonmi.

Výsledkom je: PistenBully 600 E+

Prvé diesel - elektrické pásové vozidlo v alpskom nasadení na svete bolo odbornej verejnosti oficiálne predstavené vo februári 2012 na ľadovci Kaunertaler. Technológia pohonu umožnila znížiť nielen obsah NO_x a CO₂ vo výfukových plynach o 20 % a tým znížiť o 20 % aj prevádzkové náklady. Ďalším veľmi potešiteľným ukazovateľom je, že do ovzdušia uniká o 99 % menej prachových sadzí, čo zaisťuje špeciálny prachový filter. Čo je pri tom najdôležitejšie, že PistenBully 600 E+ je stále 100 % pravý PistenBully.

Vozidlo 600 E+ a jeho predchádzajúce štúdie EQ.1 a EQ.2 boli podrobené náročným testom, ktoré overili technológie a splnili vysoké kvalitatívne požiadavky firmy Kässbohrer. Spontánne na to sa stredisko Engadin

KÄSSBOHRER GELÄNDEFahrzeug AG

St. Moritz rozhodlo do tejto technológie chrániacej životné prostredie investovať a kúpilo prvé PistenBully 600 E+. Štart do novej zimnej sezóny sa pre stredisko Imbergbahn in Steibis v nemeckom Allgäu stal tiež mimoriadne významným. Po stredisku Engadin St. Moritz ako druhý svetový zákazník sa aj toto stredisko rozhodlo pre nákup vozidla PistenBully 600 E+. Dňa 18. decembra 2012 bolo vozidlo oficiálne odovzdané. Rozhodujúcim kritériom pre kúpu tohto vozidla bolo podľa predstaviteľov strediska významné zníženie znečistenia ovzdušia, ktoré táto nová technológia pohonu vozidla poskytuje. Dôležitým kritériom je aj výrazné zníženie spotreby paliva. Generálny riaditeľ Thomas Lingg na záver zdôraznil:

„Pre nás je téma spoľahlivosti, kvality a úspornosti veľmi dôležitá. Naším zákazníkom predávame v zime či v lete radosť z prírody. Preto platí, že všetko hodnotné v nej treba chrániť.“

Technické parametre:

Motor

Typ	Mercedes – Benz OM 460 LA
Počet valcov	6
Obsah	12,8 l / 12 800 cm ³
Výkon podľa ECE	295 kW/400 PS
Obsah palivovej nádrže	60 l
- prídavné nádrže	2 x 110 l
- celkový obsah	280 l
Výfuková norma	Euromot 3A

Brzdenie

Generátormi a dieselovým motorom, brzdový menič. Dve lamelové brzdy ako funkčné a parkovacie brzdy

Váha

Vlastná váha 9 049 kg (s kombi pásmi)

Pohon

2 generátory	140 kW/650 V
2 pohony pojazdu	140 kW/650 V
1 pohon frézy	140 kW/650 V

Nová aktualizácia verzie ATASSplus je k dispozícii

Snahou firmy TechnoAlpin je neustále optimalizovať ponúkané produkty. Toto platí aj pre interné oddelenie ATASS, ktoré neúnavne pracuje na zdokonalení softvéru ATASSplus a teraz môže poskytnúť aktualizáciu systému s rôznymi novinkami, ktoré budú k dispozícii.

Spoľahlivý, užívateľsky ľahko zrozumiteľný, pracujúci na bezúdržbovej platforme ovládací softvér ATASSplus od firmy TechnoAlpin ponúka zákazníkom v priebehu rokov efektívnu a rýchlu podporu v oblasti technického zasnežovania.

Interné oddelenie ATASS-u úzko spolupracuje so zákazníkmi tak, že softvér a jeho výkonnostný potenciál, je efektívne trvale optimalizovaný. V priebehu rokov vývoja a používania jeho technických aplikácií boli zavedené do praxe rôzne zlepšenia s možnosťou zjednodušenia a zrýchlenia navigácie v softvéri.

Od polovice januára je k dispozícii nová aktualizácia softvéru súvisiaca s prebiehajúcim vývojom a inováciami. Táto nová aktualizácia výrazne zlepšuje prehľad zobrazení usporiadania štácht, zasnežovacích zariadení a čerpacích staníc, ako aj

reálne časové zobrazenie (real-time zobrazenie) aktuálnych prevádzkových stavov. Nový raster zobrazuje hodnoty teploty pomocou rôznych farieb priamo v prehľade. Taktiež bolo aktualizované rozhranie, ktoré pomocou základných funkcií grafiky a štatistiky, bolo zlúčené do jednotlivých okien, čím sa značne zjednodušuje navigácia. V tejto softvérovej aktualizácii boli naimplementované zlepšenia menšieho rozsahu ako sú **minimap**, **denný register** a **plánovací program**.

S pomocou štatistiky systému v reálnom čase nový softvér ATASSplus umožňuje

zobrazovať všeobecný prehľad o celom systéme, takže obslužný personál môže sledovať a súčasne vykonávať kontrolu vody a spotrebu energie počas priebehu vykonaných resp. vykonávaných procesov.

Najdôležitejší cieľ: energetická efektívnosť a účinnosť

Nová aktualizácia ATASSplus vychádzajúca z predchádzajúcej verzie programového riadenia ponúka a zaručuje inteligentnú kontrolu vody, vzduchu a energie, čím je zabezpečené efektívne využitie použitých zdrojov. Monitorovacie zariadenie zabraňuje prekročeniu maximálnej dostupnej hodnoty elektrického prúdu.

V blízkej budúcnosti budeme poskytovať ďalšiu aktualizáciu **Snow manager**. S týmto systémom môže byť optimalizovaná spotreba zdrojov, najmä spotreba energie pri jednoduchom a nekomplikovanom riadení. Obslužný personál môže s pomocou softvéru, ktorý obsahuje všetky hodnoty z predchádzajúcich prevádzkových období, určiť cieľ pre zimnú sezónu a rozhodnúť, do akého množstva by mali byť zasnežované lyžiarske trate s predpokladanou spotrebovanou energiou.

Obslužný personál môže po celú sezónu sledovať vytýčený a plánovaný cieľ a súčasne vidí, koľko chýba k dosiahnutiu plánu. Keď sa dosiahne sezónny plán, program zobrazí hlásenie. Program Snow manager zaisťuje, že výroba snehu a spotreba zdrojov a energie budú optimalizované bez rizika vyprodukovania nadmerného a nepotrebného množstva snehu.

alassplus 3.2
our snow is your success

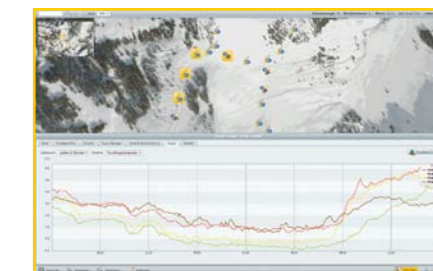
TechnoAlpin chce nasadiť prostredníctvom aktualizácií nové štandardy v plne automatizovaných a nekomplikovaných prevádzkach výroby technického snehu. Programová koncepcia ATASSplus sa vždy prejavovala ako spoľahlivá, užívateľsky koncepčne jasná a bezúdržbová platforma.

Raster:
Nový raster zobrazuje teplotné hodnoty s rôznymi farbami priamo v prehľade. Personál má tak prehľad o celom lyžiarskom stredisku

Integrovaná štatistika:
Nový softvér ATASSplus poskytuje všeobecný prehľad o celom systéme, ako napríklad spotrebu vody, energie a priebehu teplôt

Integrovaná grafika:
Rozhranie bolo aktualizované základnými funkciami grafiky a štatistikami, ktoré boli zlúčené do jedného okna, čo značne uľahčuje navigáciu

TECHNOALPIN
snow experts

Skupina MND - Montagne et Neige Développement je zoskupením spoločností pôsobiacich od roku 2004 v oblasti vybavenia a ochrany lyžiarskych stredísk, vysokohorských stredísk, diaľnic a banských zariadení. Pomáhame našim klientom dosahovať ich ciele poskytovaním komplexného portfólia produktov a služieb zameraných na rozvoj infraštruktúry, zvyšovanie bezpečnosti a ochrany pred prírodnými živlami. Kladieme veľký dôraz na profesionalitu v dodávaní našich produktov a služieb a inovatívnosť vo vývoji – skupina je v súčasnosti vlastníkom tridsiatich medzinárodných patentov.

Klienti nájdu v spoločnosti MND Group jedinečnú výhodu pokrytia väčšiny ich potrieb u jedného partnera a to pre zimné ako aj letné aktivity na horách. Začiatkom roka 2012 prevzala skupina MND Group spoločnosť SNOWSTAR, čím rozšírila svoje pôsobenie aj o oblasť zasnežovania. S cieľom posilniť svoje pôsobenie v strednej a východnej Európe, založila na Slovensku dcérsku spoločnosť **MND Eastern Europe s.r.o.**, ktorá vznikla transformáciou spoločnosti SNOWSTAR, s.r.o. MND Eastern Europe, s.r.o. pôsobí na trhoch Slovenska, Poľska, Českej republiky, Ukrajiny, Maďarska a ostatných krajín východnej Európy. Do týchto krajín dodáva zasnežovacie techniku, dopravné zariadenia, protilávínové zariadenia, zariadenia RockFall protection (Dynamické bariéry), zariadenia na riadené odpaľovanie lavín a vybavenie lyžiarskych a iných športových stredísk.

Skupina MND Group pozostáva z nasledovných spoločností:

Od roku 2001 sa spoločnosť SNOWSTAR zaoberá výrobou a návrhom riešení pre systémy technického zasnežovania a ponúka kompletné portfólio snežných tyčí a ventilátorov. Od dodávky technológie, cez dodávky na kľúč, až po školenia a servis, SNOWSTAR poskytuje komplexnú ponuku dodávok a služieb pre záruku snehovej pokrývky v lyžiarskych strediskách.

LST (Loipolder Seilbahn Technik) ropeway systems sa špecializuje na návrh a výrobu horskej dopravnej techniky - sedačkových lanových dráh, lyžiarskych vlekov a dopravných pásov pre lyžiarov. Zariadenia LST našli uplatnenie v strediskách po celom svete a sú technologicky plne porovnateľné s produktami najväčších výrobcov. Po viac ako dvadsiatich rokoch pôsobenia na trhu, spoločnosť LST ropeway systems predstavuje efektívnu, výkonnú a flexibilnú alternatívu pre projekty dopravnej horskej techniky.

TAS je svetový líder vo výrobe a návrhu prevencných lavínových odpaľovacích zariadení, ktoré pomáhajú chrániť ohrozené horské územia pred ničivým účinkom lavín. TAS ponúka fixné odpaľovacie zariadenia, ktoré sa inštalujú nad nebezpečnými lokalitami a tiež mobilné zariadenia. Mobilné odpaľovače

v závese pod vrtuľníkom umožňujú pohotové a rýchle riešenie pre zabezpečenie miest s lavínovým nebezpečenstvom. Okrem lavínových zariadení a protilávínových zábran dodáva TAS aj bariérové zariadenia na ochranu proti skalným zosuvom a zariadenia na fixáciu svahov.

MBS-ADIC je v pozícii lídra medzi výrobcami bezpečnostného vybavenia lyžiarskych traťí, športovísk a iných stredísk určených na vykonávanie športových aktivít. Poskytuje aj vybavenie golfových a jazdeckých areálov, skateboardových parkov a pod. MBS-ADIC ponúka široký rozsah banerov, sietí, matracov a iných výrobkov pre zabezpečenie bezpečnosti v rôznych strediskách. V poslednom období je najvyhľadávanejším svetovým dodávateľom bezpečnostných sietí pre svetové zjazdové a slalomové eventy.

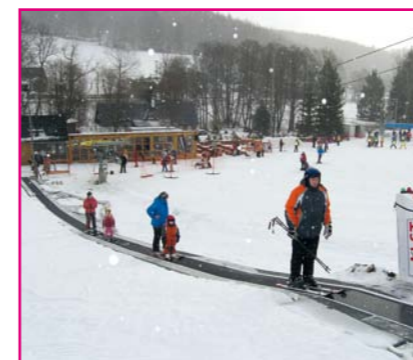

Business PRISME sa snúbi s alpskými končiarimi a svahmi a stojí na troch pilieroch, rovnako ako hranol (franc. Prisme) má tri boky: outdoor aktivity, bezpečnosť pri práci, turistické atrakcie. Dnešné skúsenosti a odbornosť PRISME umožňuje využiť všetky ponúkané služby od fázy projektu, auditu a tréningu, cez dizajn, predbežné štúdie, dodávky osobných ochranných zariadení, po inštaláciu, kontrolu a údržbu. Tieto viacnásobné a komplementárne zručnosti ponúka PRISME všetkým, ktorí môžu a chcú mať prospech z komplexného prístupu.

Okrem uvedeného portfólia pôsobia vo Francúzsku ďalšie tri spoločnosti, patriace pod MND Group. Ich produkty a služby začne MND Eastern Europe ponúkať v priebehu roka 2013.

Uplynulý polrok priniesol pre MND Eastern Europe, s.r.o. z nového portfólia niekoľko úspešných realizácií:

Prepravný pás LST: Skiareál Kopřivná, Malá Morávka, Česká republika

Stručná charakteristika:

- dĺžka 40,5 m
- variabilná dopravná rýchlosť od 0,2 m/s do 0,7 m/s
- frekvenčný menič SIEMENS
- motor-prevodovka 7,5 kW; Motor a prevodovka sú odpojiteľné (PAM-IEC)
- ovládacia jednotka v poháňacej stanici s programovateľným dotykovým displejom SIEMENS
- magnetické zabezpečovacie snímače kvôli zaisteniu maximálnej bezpečnosti (CP-T3)
- bezpečnostný obvod 24 V
- Save Energy System v nástupnej stanici: (pri neobsadenosti pásu sa pás vypne – šetrí sa el. energia)
- jednoduchá montáž, obsluha a údržba pri zachovaní najvyšších bezpečnostných štandardov.

Lyžiarska škôlka MBS-ADIC: Skiareál Kopřivná, Malá Morávka, Česká republika

Bezpečnostné siete MBS-ADIC: Skiareál Kopřivná, Malá Morávka, Česká republika

Stručná charakteristika:

- dĺžka 50 m
- výška siete 3 m

Špeciálne sane za skúter na prevoz materiálu MBS-ADIC: Ski Čenkovice, Česká republika

Stručná charakteristika:

- vnútorný priestor: 2,25 m x 0,8 m x 0,6 m
- výška saní robená na mieru na základe požiadavky zákazníka.

V ďalších vydaniach Lavex-info magazínu vám budeme postupne predstavovať bohaté portfólio jednotlivých výrobných divízií skupiny MND Group s predstavením najvýznamnejších realizácií v celosvetovom meradle. Určite sa máte na čo tešiť a verím, že prinesieme čitateľom Lavex-info veľmi zaujímavé čítanie s množstvom užitočných informácií pre vás a pre vaše aktivity.

Pri tejto príležitosti vás chceme informovať o nových zamestnancoch spoločnosti MND Eastern Europe, s.r.o., z ktorých určite viacerých osobne poznáte a ktorí svojimi skúsenosťami z predošlých pôsobení budú garantovať kvalitu práce MND Eastern Europe, s.r.o.: Vladislav Novýsedlák, František Mihalík, Marek Fotta, Róbert Hiřovský a Marta Novýsedláková z predošlého pôsobenia

v TECHMONT SNOW, s.r.o., Poprad, Jozef Bukovina z Tatra mountain resorts, a.s. Tatranská Lomnica & Liptovská Teplička a Lenka Gurníková – posila ekonomickému oddeleniu.

Kontaktovať nás môžete E-mailom v tvare: meno.priezvisko@mnd-group.com alebo na nižšie uvedené kontakty.

Rovnako vás pozývame navštíviť web stránky MND skupiny: www.mnd-group.com – kde nájdete aktuálne informácie o dianí v MND Group ako aj aktivitách MND Group vo svete ako aj naše web stránky: www.mnd-group.sk, ktoré aktualizujeme priebežne vzhľadom na množstvo nových informácií.

Pripravil: Róbert Hiřovský

MND Eastern Europe, s.r.o.
Železničná 1095
058 01 Poprad
Slovensko

Tel./Fax: +421 52 7721 669, 52 7721 649
E-mail: mndeasterneurope@mnd-group.com
www.mnd-group.com
www.mnd-group.sk

IČO: 36 694 428
IČ DPH: SK 20 22 26 70 49

Na najvyššom vrchu Bielych Karpát – Veľkej Javorine (970 m n. m.) sa nachádza známe zimné lyžiarske stredisko Veľká Javorina. Stredisko poskytuje ideálne možnosti pre rodinné lyžovanie a nenáročných lyžiarov. Lyžiarske terény poskytujú kvalitné lyžovanie pre začiatočníkov a aj pre pokročilých lyžiarov. Lyžiarske trate a tri lyžiarske vleky sa nachádzajú v blízkosti parkoviska pri Holubyho chate, ktorá sa nachádza priamo v strede zjazdovky. Lyžiarske stredisko nám predstavil majiteľ strediska a zároveň chatár Holubyho chaty Miro Martinček.

* Ako a kedy vzniklo lyžiarske stredisko na Veľkej Javorine, kto boli priekopníci budovania strediska a lyžovania, kto je v súčasnosti vlastníkom strediska? Aká je vybavenosť strediska?

- Prvé zmienky o lyžovaní v Starej Turej sa v spomienkach pamätníkov a na dobových fotografiách objavujú v tridsiatych rokoch minulého storočia. Išlo viac-menej o zimnú turistiku na jednoduchých drevených lyžiach s remienkovým, neskôr čelustovým viazaním (kandahar), a to bez veľkých nárokov na vlastnú techniku lyžovania. Postupne sa ale lyžiarska výstroj a technika lyžovania zlepšovali. V tejto súvislosti, začiatkom šesťdesiatych rokov minulého storočia vyrástol na Veľkej Javorine vedľa Holubyho chaty prvý asi 700 m dlhý kotvový lyžiarsky vlek. To bol magnet pre lyžiarov zo Starej Turej a okolia, ale aj z príľahlých regiónov z Moravy. Lyžiarsky oddiel (LO) bol v rámci TJ Chirana založený v roku 1966. Jeho členovia a priaznivci sa orientovali najmä na dokonalejšie zvládnutie

lyžiarskej techniky pre bežné lyžovanie aj s výhľadom na lyžovanie pretekárske. Na založení LO sa podieľali: Martin Hudcovic (predseda), Ing. Ladislav Zapletal (tajomník oddielu a kvalifikovaný cvičiteľ lyžovania) a Ján Janega († 2001). Už pri založení LO sa ukázalo, že lyžovanie na Veľkej Javorine malo najmä z hľadiska prístupnosti značné obmedzenia – cesta na Veľkú Javorinu zo slovenskej strany ešte neexistovala. Vedenie LO preto iniciovalo vybudovanie vlastného lyžiarskeho strediska aj s vlekom VL 200 v rekreačnom stredisku na Dubníku. Tento zámer sa najmä zásluhou vedenia LO podarilo na jeseň roku 1967 realizovať. Tým sa vytvorili podmienky pre výučbu lyžovania mládeže i dospelých, čo pozitívne ovplyvnilo rozvoj lyžovania.

HOLUBYHO CHATA SINCE 1923

K významnej zmene došlo v roku 1971 vybudovaním novej cesty na Veľkú Javorinu. Preto sa aktivity LO postupne presúvali viac na Veľkú Javorinu a lyžiarske stredisko na Dubníku strácalo z roka na rok svoj pôvodný význam. Predsedom oddielu bol vtedy Ing. Ivan Šulo, ktorého neskôr nahradil Ing. Šimon Pilát († 1994). Na Veľkej Javorine sa dobudovali postupne dva lyžiarske vleky VL 200 (z toho jeden aj s umelým osvetlením), vlek Tatrapoma H130, EPV 300 a dva vleky Tatrapoma S. Na tomto budovaní sa brigádnicke podieľali členovia LO, no všetko sa to dialo s nenahraditeľnou veľkorysou pomocou zo strany vedenia Chirany (poskytnutie stavebných mechanizmov a odborníkov pre montáž vlekov). Gestorom tohto budovania bol za vedenie Chirany a za výbor TJ Chirana Ing. Jaroslav Žák. Lyžovanie mládeže sa stalo na podnet LO spoločnou vecou vedenia Chirany a odborov, učiteľov ZŠ a rodičov mladých lyžiarov. LO mal cca 150 členov a z toho do 50 pretekárov. Mladí pretekári – dievčence aj chlapci – získavali v osemdesiatych rokoch

minulého storočia prvé miesta v okresných a krajských pretekoch. Chlapci sa prebojovali až do prvej a druhej desiatky pretekárov v celoslovenskom meradle. Najlepšie sa viedlo Jurajovi Breštenskému, ktorý sa navyše presadil aj v lyžovaní na trávě. Dosahoval úspechy aj v zahraničí, v roku 1986 sa v slalome a v obrovskom slalome stal prvým majstrom Slovenska. V 90-tych rokoch minulého storočia začali pretekárske aktivity LO ochabovať, až sa postupne zastavili. Zapríčinené to bolo zmenou hospodárskeho systému a súvisiacimi obmedzenými ekonomickými možnosťami LO, nedostatkom financií na pretekanie a navyše tu bol problém generačný, nakoľko pretekári z kategórií žiakov a dorastencov dospeli, rozbehli sa za školskými alebo pracovnými povinnosťami bez toho, že by ich mal kto nahradiť. Lyžovanie v Starej Turej sa v uvedenom období vrátilo k svojej pôvodnej orientácii, t.j. k lyžovaniu rekreačnému. Okrem zjazdového lyžovania treba vyzdvihnúť aj lyžovanie bežecké. Naši bežkári sú aktívnymi účastníkmi viacerých miestnych a celorepublikových bežeckých a turistických podujatí, ako napr. Bielej stopy SNP v Kremnici, v minulých rokoch populárnej akcie Po stopách Čs. armádneho zboru vo Vysokých Tatrách a ďalších. V roku 1991 bol LO transformovaný na Lyžiarsky klub Chirana (ďalej LKCh), ktorý je členom Združenia športových klubov mesta Stará Turá. Predsedom LKCh sa stal Ing. Ján Kadlečík. Klub prevzal správu a vlastníctvo lyžiarskych vlekov na Veľkej Javorine. Počas fungovania LKCh vleky fungovali spravidla len cez víkendy a počas sviatkov a prázdnin. V roku 1998 LKCh vleky predal spoločnosti, ktorej majiteľom som ja. V súčasnosti je vypracovaná projektová dokumentácia pre výstavbu nových vlekov a zasnežovania. Celý tento projekt sa bude postupne realizovať, akonáhle obec Lubina ako príslušný stavebný úrad bude naklonený k bližšej spolupráci. Situáciu prevádzky vlekov sme stabilizovali na pravidelnú

otváraciu dobu počas celého týždňa, pokiaľ to snehové podmienky dovoľia. Zakúpili sme skidata turnikety, ktoré zabezpečia väčší komfort pre návštevníkov strediska.

Holubyho chata na Veľkej Javorine

* Môžeš zhodnotiť predchádzajúcu zimnú sezónu z pohľadu spokojnosti a úspešnosti? Riešili ste aj nejaké úrazy?

- V predchádzajúcej sezóne sme mali vleky v prevádzke približne 60 dní. Keďže sme stredisko, ktoré je odkázané na prírodný sneh, tak aj prevádzka vlekov sa prispôbuje tejto realite. V podstate sme spokojní, počas celej sezóny sme zaznamenali tri menšie úrazy, ktoré ale neboli vážne. Problémom strediska je medzi inými problémami aj nedostatočná

kapacita parkoviska. Túto problematiku sme viac krát otvorili, žiaľ, zatiaľ sme u kompetentných nepochodili. Veríme ale, že raz príde čas, keď sa veci pohnú správnym smerom.

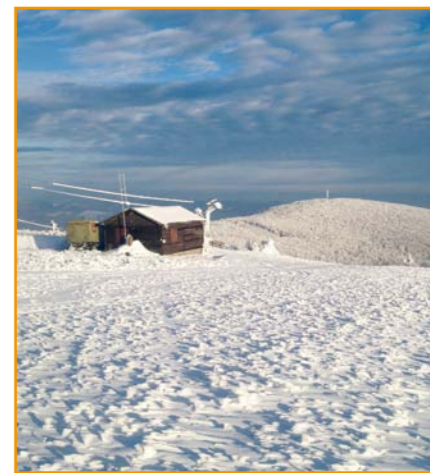
* Ako by si charakterizoval skladbu návštevníkov strediska? Ste pripravení aj na školské výcviky? Navštevujú stredisko aj lyžiari zo zahraničia?

- Určite najväčšou skupinou sú jednoduchí návštevníci, prípadne víkendoví. Je to zapríčinené hlavne z dôvodu, že si naši návštevníci nevedia vopred naplánovať čas, ktorý by chceli u nás stráviť, keďže nemáme umelé zasnežovanie. Skupiny skôr tvoria ľudia, ktorí našu chatu a stredisko poznajú a vracajú sa k nám. Školské výcviky sme tu mali len ojedinele, nakoľko služby, o ktorých máme určitú predstavu ako ich poskytovať, sme nevedeli vtesnať do ceny, ktorú požadovali organizátori týchto výcvikov. Čo sa týka zahraničných návštevníkov, tak to sú jednoznačne naši český priatelia.

* Konajú sa v stredisku nejaké organizované podujatia v letnom alebo zimnom období? Ako sa stredisko dostáva do povedomia verejnosti?

- Od roku 1845 sa na vrchole Veľkej Javoriny stretávajú slováci, moraváci a češi.

Toto podujatie organizuje asi 30 starostov a primátorov príľahlých obcí a miest. Je to veľmi chaotické podujatie. Ja si ale myslím, že odkaz, ktorý prví ľudia na stretnutí prišli odovzdať ľuďom z jednej aj druhej strany, by malo reprezentovať podujatie, ktoré bude vzdávať väčšiu úctu. Nemala by to byť len zábava pre pár jedincov, ktorí sa tu prídu poukazovať v oblekoch, potriasť si rukami s predstaviteľmi vlád oboch štátov a ľuďom ponúknu priemerný program. Táto istá skupina ľudí organizuje aj podujatie Silvester na Pomezí. Ide o podujatie, ktorého tradícia sa začala písať v deväťdesiatych rokoch minulého storočia. V roku 2011 toto podujatie navštívilo cca 2 500 ľudí z oboch strán a v roku 2012 ich už bolo cca 3 000. Toto podujatie trpí absolútnym nedostatkom

organizačných schopností ľudí, ktorí ho zabezpečujú. Na vrchole sa zaspieva hymna, zapáli vatra a ide sa domov. Podujatí, ktoré organizujem ja ako chatár, je zatiaľ pomenej. Asi najznámejšie je Silvestrovské pečenie býka.

Účastníci podujatia Silvestrovského pečenia býka

* Aké sú so strediskom plány do budúcnosti? Uvažujete o možnosti čerpania nenávratného finančného príspevku na podporu cestovného ruchu z fondov?

- Určite by to chcelo, aby obec mala vypracovanú reálnu koncepciu rozvoja cestovného ruchu. Pomohlo by to všetkým ľuďom, ktorí tu podnikajú v cestovnom ruchu alebo majú záujem sem prísť podnikat'. Ja by som si najviac želal, aby sa zlepšila komunikácia s obcou. Aby pochopili súvislosti, ktoré nestoja len na mojej osobe. Keď bude fungovať výkladná skriňa Lubiny, ktorou by Veľká Javorina pre nás všetkých mohla byť, tak to prinesie úžitok všetkým a hlavne obci. Čo sa týka eurofondov, na jednej časti projektu pracujeme a uvažujeme aj o tejto možnosti, zatiaľ sme sa ale definitívne nerozhodli.

M. Grešo

Sitour prichádza na lyžiarske strediská s digitálnou novinkou

Spoločnosť Sitour prišla na trh v decembri minulého roka s novým produktom, obrazovkami Digital Signage, ktoré obohatili jej portfólio v rámci pôsobenia v lyžiarskych strediskách.

Digital Signage sú elektronické obrazovky, umiestnené na nástupe na lanovku tak, aby na ne mali návštevníci strediska výborný výhľad. Môžu si tak spríjemniť čakanie v rade alebo oddych pred ďalšou jazdou pozeraním informácií o dianí v stredisku, resp. sledovaním reklamného spotu. Na obrazovkách sa striedajú 15-30 sekundové reklamné

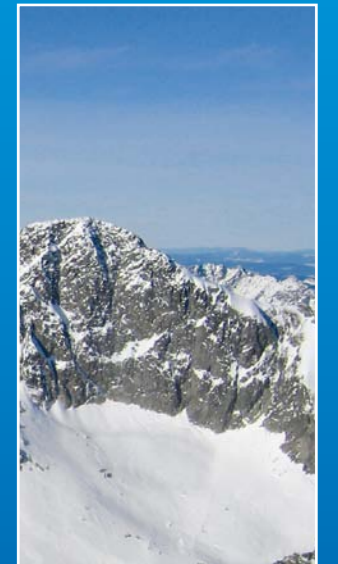
spoty a informácie o stredisku: snehové podmienky, prevádzka lanoviek a vlekov, predpoveď počasia, pripravované akcie a otváracia doba strediska. Vďaka vysokej svietivosti sú reklamné spoty, vysielané vo Full HD kvalite, výborne viditeľné aj keď na ne priamo svieti slnko. Obrazovky Digital Signage sú umiestnené v top

lyžiarskych strediskách Slovenska, ktoré sú navštevované celoročne: Donovaly, Malinô Brdo, Tatranská Lomnica – Čučoriedky, Tatranská Lomnica – Buková Hora, Jasná – Záhradky, Jasná – Záhradky Priehyba, Jasná – Grand Jet, Jasná – Koliesko, Jasná – Otopné, Chopok – Juh Kosodrevina, Chopok – Juh Srdiečko a Štrbské pleso – Furkota.

INTERLAVEX 2013

14. Medzinárodná výstava horskej techniky INTERLAVEX 2013
42. ročník Dní lanoviek a vlekov

10. október 2013 LIPTOV ARENA Aquapark Tatralandia Liptovský Mikuláš

Nomenklatúra

- zariadenia na prepravu osôb – lanovky a lyžiarske vleky
- zariadenia na údržbu a značenie zjazdoviek, bežeckých tratí a lanoviek
- zasnežovacie systémy
- pokladničné systémy, vstupné kontroly
- informačné systémy, spojovacia technika
- bezpečnostná, pracovná a evakuačná technika lyžiarskych stredísk
- ochranné pracovné prostriedky a športové potreby
- zariadenia na zimné služby pre súkromné a komunálne využívanie
- oleje, mazivá
- zariadenia pre voľný čas

SKÚTRE EŠTE VÝHODNEJŠIE

ZĽAVY OD 700€ DO 1000€

Splátkový kalendár podľa dohody

Pri prevzatí skútra platba iba DPH (20%)

záruka 30 mesiacov

importér: Neresnícka cesta 3A, Zvolen
tel.: 045/5324 003, 0903 810 150
servis@autoraster.sk
www.autoraster.sk

obchodné zastúpenie: Motocentrum KM Stanislav Baláž, Hlavná 9, 059 21 Svit, e-mail: balazstano@pobox.sk
tel./fax : 052/7755 169 0903 607 257 www.motocentrumkm.sk

!!! MODELY S ELEKTRONICKOU PREVODOVKOU SO ZÁRUKOU 3 ROKY NA PREVODOVKU !!!

One partner, many solutions

The Mountains is Our World

Železničná 1095 - 058 01 POPRAD - SLOVAKIA - Tel : +421 (0)52 77 21 669 - Fax : +421 (0)52 77 21 649 - www.mnd-group.com

Prinoth

**Légia pre vaše svahy
HUSKY - BISON X - EVEREST - LEITWOLF - BEAST**

Zastúpenie pre SR: JPHulla s.r.o., Mlynská dolina 11, 81104 Bratislava, info@prinoth.sk

» www.prinoth.sk

» aktuálna ponuka použitých strojov

Everest Power
výkon 428 HP
12 pol. radlica
fréza Power tiller
hliníkové pásy
rok 2006, 4457 pr. hod.
stav GOLD *
cena 160 000 €

LH 500 WINCH
výkon 360 HP
12 pol. radlica
fréza Triplex tiller
oceľové pásy
rok 2000, 3200 pr. hod.
stav GOLD *
cena 98 000 €

*GOLD = vynikajúci stav,
detailný repas v závode Prinoth,
záruka 600 h. v prvej sezóne